

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 4 f.

ÁRUFIZETÉS:
1-hasabos postt. sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 18 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József tereczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, június 11.

Pflanzer-Baltin hadserege tért nyer. (Nem tudtak átkelni az Isonzon.)

Budapest, június 10. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

A felső Dnyeszter mentén és a Dnyeszter és a Pruth között a harc tovább folyik. Pflanzer-Baltin hadserege észak felé továbbra is tért nyer. Támadó oszlopai szakadatlan harcok közt Obertynig és Horodenkától délre emelkedő magaslatokig nyomultak előre. A hadsereg galíciai területen harcoló része sikeres elnyomulásához most már Bukovinában is csatlakozott egy csoport, amely tegnap a Pruthon átkelve Kolzmentől délnyugatra nagy orosz erőket visszavetett. Egyébként az északon a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

Isonzo arcvonalán az ellenségnek újabbán Plavanál, Gradiškánál és Sagradonál megkísérelt átkelését visszavertük. Flitsch vidéken és a karni gerincen, Plöcken szorosától keletre tovább harcolunk. A tiroli határ mentén is tovább tart a tüzérségi harc. Tonale területen az ellenség támadása megtört vitéz biztosító csapataink ellenállásán.

Balkáni hadszíntér:

Egyik repülőrajunk tegnap reggel a kragujeváci arcvonalat, pirotechnikai intézetet sikeresen bombázta. Megállapításunk szerint két helyen tűz támadt. Repülőink sértetlenül tértek vissza. Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Új orosz erők az egész fronton.

Berlin. (Hivatalos.) Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Souchez és Neuville mellett a harcok tartanak. Souchezről északnyugatra a franciáknak minden támadási kísérletét csirájában elfojtottunk. Souchezről nyugatra, a cukorgyár környékén a franciák kis előnyöket szereztek. Neuville-től északra levő állásaink ellen intézett ellenséges támadások összeomlottak. Neuville-től délre folyt árok harcban tölényben maradtunk. Heburtherinétől délkeletre egy ellenséges előretörés megghusult. Legutóbbi harcok folyamán itt mintegy 200 franciát elfojtottunk. Champagnében Souau tájékon Eshustól északra sikeres robbanások után több ellenséges árok birtokába jutottunk. Egyidejűleg Le Mesnil-től északra 200 méternyi szélességben rohammal elfoglaltuk a francia állásokat és éjjeli ellentámadásokkal szemben megtartottuk. Egy géppuska és 4 aknavető jutott kezünkre. Bois de Pretre nyugati részében legelől levő állásunknak egy azok darabja ellenség birtokába jutott.

Keleti hadszíntér:

Sanevától délnyugatra oroszok tegnap előnyomulásunkkal szemben élénk ellentámadást fejtettek ki. Csak keveset haladtunk előre. Utolsó két nap szákmánya itt 2250 fogoly és 2 géppuska. Bekerítési mozdulatunk ellen Dubisától keletre ellenség északkeleti irányból erősítéseket vetett harcba. E fenyegető mozdulat elől szárnyunkat Betigolai-Zoginie vonalba vontuk vissza, anélkül, hogy az ellenség ezt megzavarta volna. Nyementől délre támadásaink és ellenség üldözése közben június 6. óta 3020 oroszot fogtunk el, továbbá 2 zászlót, 12 géppuskát, sok tábori konyhát és járművet zsákmányoltunk.

Délkeleti hadszíntér.

Przemysltől keletre a helyzet változatlan. Mikolajow, Rohoty (Lemberg-től délre és délkeletre) Widekeztől új orosz erők nyomultak előre dél felé. A támadásokat Linsingen tábornok hadseregének részei, a Lityniát (Drohobiotól északkeletre) a Dnyeszter szakaszánál összekötő vonalon Zurawnónál hátrították el. Stanislautól keletre és Halicsnál üldözött harcok még folynak. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Megtorpedózott IV. tengeralattjárónk egy angol cirkálót.

Budapest. Hivatalosan jelentik. IV. számú tengeralattjáró, amelynek parancsnoka Singule sorhajóhadnagy, e hó kitenvedikén délelőtt San-

Giovanni di Meduától nyugati irányban harminc mértföldnyire megtorpedózott és elsüllyesztett egy Liverpooli típusú angol cirkálót, amely hat torpedózuzó oitalma alatt haladt. Flottaparancsnokság. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Közös minisztertanács.

Arad, június 10.

Az osztrák és a magyar kormány tagjai, a közös hadügyminiszterrel együtt ma Budapesten tanácskozásra gyűltek össze. A konferenciának kétségtelen célja: az idejéig terméskészítésének módja, továbbá annak megállapítása, hogy Magyarország a várható termésfölszögből mi módon fogja részeseíteni az osztrák birodalom igényeit.

A termés értékesítésére nézve, hírszerint be akarták várni a mezőgazdasági tudósítók legújabb terméskészítését. Miután ezt már szombaton publikálni fogják, annak adatai már a földművelési miniszter kezében vannak, s azokból már képet lehet alkotni arról, hogy mire van kilátás. Az aratásig hátralevő két-három hét még változtathat ezeken a kilátásokon, de azért a mostani állapot támaszpontja lehet a kormánynak a termésértékesítés formájának és programjának megállapítására nézve. Beharangozója volt ennek az akciónak az a rendelkezés, a melyet a kormány néhány nap előtti az 1915. évi repcetermesre nézve kiadott. Ebben már a kormány az összes készleteket elfoglalta, megtiltván a gazdáknak, hogy azokat bármilyen módon értékesítsék, földolgozzák, vagy elidegenítsék. Kétségtelen, hogy ehhez a radikális módhoz fog a

kormány az 1915. évi buza- és rozstermesre nézve fordulni, miután csak ez a mód biztosíthatja föltétlenül, hogy a megállapítandó maximális árak a termés értékesítésénél érvényesülni fognak. Ez a mód természetesen nem zárja ki, hogy a kormány által lefoglalt készletek értékesítésénél, forgalomba hozatalánál a kereskedelem szerepéhez jusson, miután a kormány megközelítően se rendelkezik oly hatalmas szakértő apparátussal, a melylyel közel száz millió métermázsza gabonát a termelőtől a kellő időben oda lehessen juttatni, a hol a rendeltetését eléri és betölti. Miután ily szervezetet máról-holnapra megteremtteni nem lehet, előrelátható, hogy a kormány a gabonakereskedelem közreműködését igénybe fogja venni, — legfőlebb az nem tudható, hogy a kormány csak a gabonaiüzlet vezető elemeivel fog kapcsolatba lépni, vagy annak széles rétegeit fogja a nagyarányu munkába bevonni.

A hadügyminiszter részvétele a hadsereg szükségleteinek ellátása céljából történik. Amíg a háború tart, ez a legelső érdek, amelyet ki kell elégíteni. Hadseregünk sikereinek egyik titka, hogy seregeinket magunk tudtud élelmezni, még akkor is, amikor az ellenség által kifosztott területe-

ken kellett előnyomulnunk. A kedvező termés a jövőre nézve is megnyugtat bennünket a hadsereg igényeinek teljes kielégítése felől.

Ausztria szükségleteinek biztosítása a harmadik kérdés, amellyel a közöminiszteri tanácskozások foglalkoznak. E tekintetben a tanácskozásoknak kellemtelen előhangja volt Weisskirchner bécsi polgármester beszéde, amely arra célzott, hogy Magyarországnak nincs joga a maga termése révén jobb kenyeret biztosítani magának, mint a minővel Ausztria kénytelen beérni. A bécsi polgármesternek népszerűség-hajhászó lölszóalására nincs szükség. Magyarországnak ezekben a komoly időkben nem jutnak eszébe azok a jelszavak, amelyeket ép Weisskirchner ur parlamenti pártja hangoztatott olyasmiről, hogy Magyarország jobban rá van utalva Ausztriára, mint megfordítva. A mint a szük termésből is két kézzel adunk a monarchia másik felének, az idej termésből is megkapja Ausztria azt, a mi megilleti. Ne aggassa a bécsi polgármestert, hogy mi magunkból egy árnyalattal fehérebb kenyeret fogunk enni, mint a bécsiek. A monarchia másik feléhez való testvéri hűségünket és őszinte érzéseinket mi annyi dologban és oly fényesen kimutattuk, hogy az Weisskirchner uréknak örök időkre szóló lecke maradhat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Protoktor. Budapestről jelentik: Tulasovits Gyula rákospalotai községi jegyző, miután állását elveszítette, szélhámosságra adta magát. Ezért a főváros területéről tíz évre kiltották. Ez idő óta a környéken folytatta mesterkedéseit és a pestvidéki hírlapokban hirdetésekkel tett közzé, amelyekben előkelő összeköttetéseire való hivatkozással, köz- és magán-tisztviselői állások megszerzését ígérte. A hirdetésre számtalan álláskereső jelentkezett Tulasovitsnál, akiktől kisebb-nagyobb összegű előlegeket vett föl és díjleveleket állított ki magának a kilátásba helyezett állások elnyerése esetére. Tulasovitsnak több ízben sikerült a pályázók egyikét-másikat állásokhoz juttatni és pedig oly módon, hogy névjegyeket nyomtatott előkelő állású személyek, a többek közt özv. Hieronymi Károlyné, a néhai kereskedelmi miniszter özvegye, id. Tolnay Lajos Máv. elnökgazdát, miniszteri és udvari tanácsosok nevére, amelyekre maga írt meleg ajánló és pártoló sorokat és ezekkel sikerült több vállalat vezetőségét megtévesztetni. Azonban akadnak olyanok is, akiket nem tudott álláshoz juttatni a akiktől előlegeket vett föl. Mikor ezek mindjobban türelmetlenkedni kezdtek és az adott előlegeket sem tudták Tulasovitstól visszakapni, többen a rendőrségen tettek ellene főljelentést. A nyomozás során, amelyet Bíró Zsigmond detektív végzett, kikapart Tulasovits turpissága. Az ügyesség vádjára tegnap ítélezett a pestvidéki törvényszék a volt községi főjegyző csalási bűntényében és a vádlottat öt hónapi fogházra és 3 évi hivatalvesztésre ítélte.

Az Acsev háborus

esztendeje.

(A vasut részvénytársaság közgyűlése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 10.

Magyarország legnagyobb magánvasut társasága az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak ma délelőtt tartotta Zselensky Róbert gróf v. b. t. t. elnöklésével 34. rendes közgyűlést. A háborut a vasutaink nyerik meg, mondják a szakértők és a vasutak közt az Acsev. áll az első sorban. Ma még nem érkezett el az ideje az Acsev. háborus tevékenysége ismertetésének. Az eredményeket ismerjük és büszkék vagyunk azokra, hogy ez a vasut a mi vasutunk, az aradi vasut. Az igazgatóság jelentése maga mondja, hogy az elmúlt év a megpróbáltatások éve volt, mert eltekintve a háboru követelményeitől, az üzleti tevékenység is a hadiállapot bénító hatása alá került. Azonban Fábry Sándor dr. vezérigazgató nagy tehetsége, országosan elismert szaktudása, a vezetése alatt dolgozó tisztviselői kar odaadása a lehetetlennel tetszőt is valóra váltották. A vasut redukált üzemmél volt kénytelen dolgozni és ehhez így simult az adminisztráció, hogy a súlyos esztendő is tekintélyes üzleti felesleggel zárult. A vasut nagy közgazdasági hivatását a lehetőség legszélső határáig és a részvényesek igényei is teljes kielégítést nyertek.

A közgyűlésen, amelyen mint említettük, Zselensky gróf elnökölt — 28453 elsőbbségi és 40456 törzsrészvény képviselőiben 43 részvényes vett részt 66344 szavazattal. Az elnök a jegyzőkönyv vezetésére Czédly Károly dr. intézeti ügyészt, hitelesítésére Neuman Dániel báró és Keresztes Gyula dr. részvényeseket kérte fel.

Az elnök megállapítva a határozatképességet, elrendelte az 1914-ik üzletéről szóló igazgatósági jelentést, a melyet Keresztes dr. javaslatára felolvasottnak jelentett ki a közgyűlés.

Az igazgatóság hűséges tükrét vázolván az elmúlt esztendő súlyos napjait és részletesen beszámolván a nehézségek leküzdésére tett intézkedésekről részletesen ismerteti a nyereség és veszteség számlát a következőképen:

Nyereség- és veszteségszámla szerinti bevétel volt a múlt évben 6,992,637 korona 21 fillér.

Kiadás volt a múlt évben 5,364,524 korona 25 fillér.

E szerint üzleti felesleg 1,628,112 korona 96 fillér.

Hozzáadva az üzleti felesleghez az 1913. évről áthozott felesleg 96,036 korona 73 fillér.

a rendelkezésre álló összeg 1,724,149 korona 69 fillér.

Ez összegből képesek vagyunk kielégíteni I-od és II-od sorozatu elsőbbségi részvényeink kötelezett 6, illetve 5 százalékos osztalékát, a kisorsolt elsőbbségi részvények törlesztésére szükséges összeget és a törzsrészvények 4 százalékos osztalékát, mely esetben még némi maradványunk is lenne. Minthogy azonban az előző években épen az ilyen válságos esztendőkre való tekintettel előre gondoskodtunk arról, hogy törzsrészvényeseink szokásos 5 százalékos osztalékát, illetve a törzsrészvényesek szokásos osztalékának állandóságát biztosítsuk és kizárólag e célból alapítottuk meg és dotáltuk éveken át a törzsrészvényi osztalék-tartalékalapot: alábbi indítványunkban javasoljuk, hogy a törzsrészvényi osztalék-tartalék-alapból oly összeget (vagyis 166,034 korona 31 fillért) igénybe vessen méltóztatásnak, amellyel a törzsrészvények 5 százalékos osztaléka múlt évre is megadható legyen. Ezen 166,034 korona 31 fillér felhasználásával a háboru által előidézett nagy megpróbáltatás a az

igen súlyosnak tekinthető üzleti év dacára is megadhatjuk összes részvényeseinknek az előző években megadott rendszerinti osztalékot, — természetesen nem tudjuk azonban ezuttal biztosítani mindazon más években szokásos dotálásukat, melyeket az osztalékok kielégítésén túl szoktunk megadni, mint az igazgatóság jutalékát, az üzleti tartalékalap és más tartalékalapok rendszerinti növelését, valamint nem tudjuk biztosítani a következő évre való szokásos átvitelt.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta a jelentést és ennek kapcsán a következő indítványt emelte határozattá:

„Az igazgatóság továbbra is felhatalmaztatik, hogy a társaság rendelkezésére álló értékeit legjobb belátása szerint értékesítse és felhasználja, azokból a vasuthálózat kiterjesztését és vasuthálózattal összefüggő erdei és mezőgazdasági iparvasutak létesítését, a meglévő hálózat kiegészítését, javítását és az ezen hálózat értékének, szolgáltatási képességének és általában a forgalomnak emelésére irányuló hasznos beruházásokat eszközölje; nemkülönben, hogy a részvénytársaságnak az alapszabályokban meghatározott bármely célja érdekében ingó vagy ingatlan vagyont megszerző vagy elidegenítő adásvételi szerződéseket, — a pálya eladására vonatkozó szerződés kivételével — saját hatáskörében, teljes joghatállyal köthesse.

Továbbá elhatározza a közgyűlés, hogy a) 62282 darab elsőbbségi részvény 6 százalékos osztalékára á 12 korona, 747,384 korona,

b) 20460 darab elsőbbségi részvény 5 százalékos osztalékára á 10 korona, 204,600 korona,

c) 429 darab kisorsolt 6 százalékos elsőbbségi részvény törlesztésére á 200 korona, 85,800 korona,

d) 84640 darab törzsrészvény 5 százalékos osztalékára á 10 korona, 846,400 korona.

e) felügyelő bizottságunk díjazására 6,000 korona fordítassék a e címeken összesen 1,890,184 korona fizetessék.

Minthogy pedig a most említett szükségletek teljes fedezésére a rendelkezésünkre álló 1,724,149 korona 69 fillér üzleti felesleg nem elegendes és e részben 166,034 korona 31 fillér hiány mutatkozik: elhatározza a közgyűlés, hogy a részvénytársasági alapszabályok 40. paragrafusának megfelelőleg a törzsrészvény-osztalék-tartalékalapból a hiány fedezésére 166,034 korona 31 fillér kiutaltassék.

Végül felhatalmaztatik az igazgatóság, hogy a 6 százalékos elsőbbségi részvényeknek 1916. január hó 2-án esedékes ideiglenes szelvényei egyenként 6 koronával, a másodsorozatu 5 százalékos elsőbbségi részvények ugyanoly szelvényei pedig egyenként 5 koronával, az 1915. év üzleti feleslegéből az esedékesség napjától kezdve beváltassanak.

A felügyelő bizottság és az igazgatóság ezek szerint megkapta a felmentést.

A közgyűlés ezután az alapszabályok értelmében az igazgatóságból kilépő két tag helyét töltötte be és Zselensky Róbert gróft, valamint Schubart Pál dr. német birodalmi titkos tanácsost választotta meg hat évre. Miután még megállapították a felügyelő bizottság tiszteletdíját, az elnök a közgyűlést befejezettnek nyilvánította.

A közgyűlésen jelen voltak:

Zselensky Róbert gróf, Fábry Sándor dr., Margitay József (p. ü. minis. tanácsos), Jankovich Lőrinc, Keresztes Gyula, Hervay István, Galambos Ignác dr., Urbán Iván báró, Koromzay Frigyes Dálnoki Nagy Lajos dr., Czédly Károly dr., Bohus Lajos báró, Csernovits Diodor dr., Tötössy Géza dr., Neufeldt Károly, Schubart Pál dr., Bohus Zsigmond báró, Dániel Tibor báró, Heinrich Sándor, Meskó Sándor, Dániel Endre, Csiky Ödör dr., Neuman Dániel báró, Hoffmann Antal, Vas Gusztáv, Gellényi Ernő, Schür Lajos, Tüdös Béla Szilárd Győző, Vintze Endre, Hady Antal, Jakabffy Lajos, Rényi Miklós, Németh Zsigmond Iztray Géza, Sebes Ede, Prielle Lajos, Martonosi Béla, Szántó Mihály, Székely Károly, Joanovits Sándor, ifj. Vas Gusztáv, Nemes Aladár.

Amerika jegyzéke Németországhoz.

(Az Egyesült Államok nem küldenek ultimátumot Németországnak. — Elpusztított angol óriás hajó. — Elégedetlenség az entente tagjai közt.)

Távirati tudósítás.

Berlin—Rotterdam, június 10.

Bryan lemondása.

Berlin. Az amerikai külügyek vezetőjének, Bryannak lemondását, itt igen jelentős eseménynek tartják, mert változást jelent az Egyesült-Államok szemlésségi politikájában. Ismeretes, hogy Bryan nem volt németbarát s ezért távozását Berlin mértékadó köreiből kedvezően ítélik meg. Bizonyos, hogy Bryan lemondására a Lusitania-ügy adott okot. A külügyi államtitkár nem osztotta Wilson elnöknek a német jegyzékre készített válaszát, amelyet legközelebb elküldenek. Az eddigi táviratok igen zavarosak, mert ezek egy része szerint Bryan a béke barátja volna s állítólag ebből a szempontból kifogásolta Wilson válaszigjegyzékének tervezetét.

Az új államtitkár.

Rotterdam. Lansing, Bryan államtitkár helyettese az amerikai alkotmány értelmében automatikusan előlépett az Egyesült-Államok külügyi államtitkárává, Lansing már alá is írta azt a jegyzéket, a melyet az Egyesült-Államok Németországhoz intéznek. A jegyzéket rendkívül gondosan készítették el és valószínűleg ma adják át a washingtoni német nagykövetnek.

Amerika válasza Németországnak.

Washington. A Reuter-ügynökség jelentette: Wilson elnök két óra hosszat tanácskozott a kabinet tagjaival a német birodalmi kormányhoz intézendő jegyzékről, s aztán megengedte, hogy a sajtó számára ennyit közöljenek:

— „A jegyzék kész és valószínűleg holnap fogják elküldeni”.

Az elnök tagadja, mintha tovább halogatták volna a választ, mint az ilyen nagyfontosságú jegyzéknél szokásos. A német jegyzéket, a mely a *Gullight* gőzös elsüllyesztéséért kártérítést ígér, a *Cushing* gőzossal történt eset ügyében pedig további felvilágosításokat kér, az elnök nem tartja ki nem elégitőnek, azonban ennek a két kérdésnek semmi köze sincs ahhoz a főelvhez, a melyért az Egyesült-Államok sorompóba léptek, nevezetesen: hogy az amerikai polgárokat, bármilyen nemzetiségű kereskedelmi hajón utaznak is, rendeltetésük céljáig kell vinni, teljes életbiztonságban.

Newyork. A Reuter-ügynökség jelentette Washingtonból: Az *Evening Sun* hiteles értesítése szerint az amerikai jegyzékben semmi célzás sincs arra, hogy az Egyesült-Államok a szövetségesekkel az élelmiszerblokádkérdésben tárgyalni akar, sőt egész határozottsággal megállapítható, hogy az Egyesült-Államok csak Németországgal fog tárgyalni.

Tüntetés az Unióban a municiószállítások ellen.

Berlin. Newyorki jelentések szerint két millió aláírással monstre-petició készült az Egyesült-Államok fegyver- és lőszerszállításai ellen. A petíciót Wilson elnöknek akarják átnyújtani és a kongresszust vele kényszeríteni, hogy a fegyver kivétel betiltása végett külön ülést tartson. Az előkészítő bizottságnál naponta ezernyi aláíró jelentkezik. (Bud. Tud.)

Változások az amerikai admirálisban.

Washington. Mayo ellentengernagyot az atlanti flotta első divíziójának parancsnokát altengernaggyá nevezték ki. Hír szerint két más altengernagy kinevezése is várható.

Franciaország panaszja Anglia ellen.

Páris. A *Paris Midi* olvasótól levelet közöl, amelyekben telpanaszolják, hogy Anglia csak gyengén segíti az entente-ot. Csodálkoznak Asquith és Lloyd George beszédén. Ha Anglia csak most kezdi az erőfeszítést, akkor már eikésett. Franciaország tizennégy hónapja várja ezer rettenetes sebből és nem dicsekedhetik az angolok boldog egoizmusával.

Anglia vesztesége.

Amsterdam. Londonból táviratozzák: Asquith miniszterelnök az alsóházában kijelentette, hogy a háború kezdetétől május 31-ig az angolok vesztesége halottakban, sebesültekben és eltűntekben 10.955 tiszt és 274.114 ember.

Elpusztított német Zeppelin.

Rotterdam. Londonból táviratozzák: Az admirális közli: Hétfőn a brüsszeli léghajócsarnok angol repülő bombájától kigyuladt. Hétfőn hajnalban Gent és Brüsszel között hatezer láb magasságból Warnsford angol repülő egy Zeppelint hat bombával felrobbantott. A repülő sértetlenül tért vissza.

London bombázása.

London. A B. Z. am. Mittag egy baltimorei újságból részleteket közöl a Themse-torkolat elleni Zeppelin támadásról. Newcastle kikötőjében három bomba érte az építés alatt álló huszonezer tonnás Resolution nevű dreadnoughtot, amely használhatatlanná vált. A város kára milliókra rug.

Az angol municióhiány.

London. Lloyd George folytatja körutját, amelynek célja a munició- és ágyúhiány pótlása érdekében agitálni. Legutóbb Liverpoolban járt, ahol éppen olyan tünnepélyesen fogadták, mint Manchesterben. Beszédében újat nem mondott és a szónoklat egyike volt a most divatos angol verbuváló-beszédeknek. „Minél több ágyunk és municiónk van, annál biztosabb katonáink élete a front mögött. Miután pedig ez az angol királyság és minden angol érdeke, mindenkinek meg kell feszítenie az erejét”.

Bovermann, a parlament ipari bizottságának jegyzője, a *Morning Post* egy munkatársa előtt kijelentette, hogy a kormányzat valószínűleg kimondja a vállalkozókra és gyárakra a munkakényszert a háború sikere érdekében. A gyárosok ezért bőséges kárpótlást nyernek, de ha a munkások a megdrágult viszonyokra való tekintettel béreik fölemelését kérik, egyesszerűen hazafiatlansággal és szerénytelenséggel vádolják őket.

Félnék az angolok.

London. A *Daily Mail* írja: A németek visszafoglalták Przemyslt, közelednek Lemberg felé, nagy erővel támadnak Varsónál és új hatalmas előrenyomulást fejtenek ki balti provin-

ciákban. Lehetséges, hogy közel van az óra, amikor a német hadvezetőség meg lesz elégedve és nagy erőfeszítést vet a nyugati frontira. Ezeknek a megérkezését ugyanaz a taktika fogja bejelenteni, amelylyel áttörték az orosz frontot. A közel jövőben sokkal erősebb támadásoknak leszünk kitéve, mint azok voltak, amelyekkel eddig meg kellett küzdenünk. Az egyetlen ellenszere ennek az, ha a nemzet energikusan követi Lloyd George felhívását és teljes erővel dolgozik a nagy tömegű új munición.

Külön közgyűlés dönt a tisztviselők drágasági pótlékáról.

(A közgyűlés második napja.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 10

A mai folytatolagos városi közgyűlés több kisebb ügyet intézett el. Schuch Ferenc vendéglős a múlt évekhez hasonlóan járdaoglalási engedélyt kért a tanácstól terasz céljaira, még pedig a járda szélén. Az engedélyt Schuch megkapta, de Mülek Lajos dr. az engedélyt megfellebbezte. Miután így az ügy hosszadalmasan intéződött volna csak el, Schuch időközben új engedélyt kért a teraszra a fal mentén. Így felebbezése elvesztette aktuáltságát s a közgyűlés az ügyet levette a napirendről. A számvétség bemutatta a temetőkertészet 1914. évi zárszámadásait, amely 1300 kor. jövedelmet tüntet fel. A közgyűlés tudomásul vette. A tanács bejelentette, hogy a város 1915-16. évi szénszükségletének fedezésére hirdetett árlejtésben öt budapesti és három aradi cég vett részt. Az ajánlatok közül a legolcsóbb Vámos Fülöp budapesti cégé, néhány koronával drágább Kneffel Lajos aradi cégé. A tanács indítványozza, hogy a közgyűlés Vámos Fülöp cég ajánlatát fogadja el.

Fényes Dezső felemlíti, hogy a közgyűlés már a múlt évben kimondotta, hogy szemet csak akkor vásárol, ha annak kalória értékéről szakértő utján meggyőződött. Ezt ez alkalommal elmulasztották. Lócs Rezső gazdasági tanácsnok kijelenti, hogy ez alkalommal olyan porosz kőszénről van szó, amelynek fűtőértéke ismeretes. Mülek Lajos dr. az aradi kereskedőket vevői védelmébe s kijelenti, hogy a differencia nem oly nagy, hogy miatta idegen céghez kellene fordulni. A közgyűlés úgy dönt, hogy a gazdasági szék hirdessen új árlejtést.

Reisinger Sándor építész a Maros partján telket vásárolt a várostól, később azonban konstataulta, hogy udvar céljaira még 33 négyszögöltre van szüksége. Kérte tehát telkének kiegészítését s a telkek négyszögöléért negyven korona árat ajánlott fel. A tanács pártolólag terjeszti a közgyűlés elé, azonban Mülek Lajos dr. felszólal az ellen, hogy ma, amikor a pénznek oly kicsi a vásárló ereje, ellenben az áru, főleg az ingatlan értéke, a városi törzsvagyont ily módon elvesztesse. Indítványozza, hogy a telket ne adják el. Szabó Albert indítványozza, hogy a 33 négyszögölet ne 40, hanem száz koronájával számítsák. A közgyűlés névszerinti szavazás után Szabó Albert indítványát fogadta el.

A tanács a fertőtlenítő intézethez szükséges kocsik szállítására pályázatot hirdetett. Miután néhány budapesti ajánlat beérkezett, felszólították az aradi kocsigyártókat is, hogy tegyenek ajánlatot. A legmegfelelőbb ajánlat a Novum budapesti részvénytársaságé volt, amelyet el is fogadtak, azonban Schamberger László aradi kocsigyártó kijelentette ajánlatában — anélkül, hogy számszerű ajánlatot

tett volna — hogy olcsóbban szállítja a kocsikat. Schamberger az árlejtés eredménye ellen felekezett a közgyűléshez. A közgyűlésen Steigerwald Alajos és Mülek Lajos dr. az aradi ipart vették védelmükbe s a közgyűlés úgy is határozott, hogy a gazdasági szék az aradi iparosok bevonásával hirdessen új árlejtést. A vágóhídi léghűtővel kapcsolatos építészeti munkálatok elvégzésével a tanács Maszny János építőmestert bízta meg, a közgyűlés ezt a határozatot jóváhagyta. Hozzájárult a közgyűlés a városi jég árának mérsékelte emeléséhez.

A közgyűlés hozzájárult a tanács azon javaslatához, hogy a temetőben két új hullaház építtessék, továbbá, hogy a járványkórházat 144,000 korona költséggel kibővítsék. Miután azonban a járványveszedelemre való tekintettel a költségek felét a belügyminiszterium fedezi, előbb felírnak a belügyminiszterhez az összegek kiutalása iránt.

Koch Dániel, Pálmai Lajos dr. és Nagy Sándor dr. bizottsági tagok indítványt terjesztettek a közgyűlés elé, hogy a X. és XI. fizetési osztályba sorozott tisztviselők fizetési előlegeket vehessenek fel, amelyek csak a háboru

után törlesztendőek. Vannay tanácsnok indítványozza, hogy ezt csak a következő indítvánnyal, amely a tisztviselők drágasági pótlékával foglalkozik, intézzék el, még pedig csak a jövő közgyűlésen, akkor, amikor a számvevőség már megállapította, hogy a fizetési előlegek mennyit tennének ki, illetőleg a drágasági pótlék mennyibe kerülne a városnak és milyen alpból volna fedezendő. Nagy Sándor dr. azon a véleményen van, hogy a fizetési előlegeket már most meglehetne adni. Varyassy Lajos polgármester méltányosnak találja, hogy ne csak a X. és XI. fizetési osztályba sorozott, hanem az összes tisztviselők kaphassanak ilyen előleget s azt indítványozza, hogy miután a számvevőség a kérdéssel foglalkozott, az ügyet egy rendkívüli közgyűlés intézze el, amelyet a villamos ügyben e hó folyamán amugy is egybe kell hívni. A közgyűlés a polgármester indítványát fogadta el.

Végül elhatározza a közgyűlés, hogy a kulturpalota numizmatikai gyűjteményei számára 1600 korona költséggel szekrényeket készíttet és a kulturpalota felügyelő-bizottságában Walffisch Armin halálával megüresedett helyre végvári Neuman Adolf bárót választotta meg.

Visztula és a Bug közt lesz a döntés.

(Bukovinai seregünk a Dnyeszternél. — Lembergről lemondtak már az oroszok. — Súlyosodott az entente helyzete keleten.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

London—Stockholm—Budapest, jun 10.

Hétszáz ezer gránát az orosz állásokra.

(Az oroszok elkeseredett ellenállása.)

Rotterdam. A Nowoje Wremja haditudósítója Lembergből május 31-éről keltezett jelentésében az oroszok elkeseredett ellentállásáról ír. A Sannál, Jaroslaival és Radymnovál szemben, — írja a tudósító — Németország és Ausztria-Magyarország municióban és ágyukban való fölénye nyilatkozott meg. Tíz napon és tíz éjjelen át vonultak fel az ellenséges csapatok pihenés nélkül és 24-en nagy támadást kezdtek a németek, miután előbb automobilon számos ágyut és nagymennyiségű municiót teremtettek elő. 24 óra alatt 700,000 brizant-gránát zúdult az orosz állásokra.

Pfanzter-Baltin offenzívája.

Orosz-Lengyelországban Przemysl mindkét oldalán és a Dnyeszter felső folyásánál viszonylagos nyugalom van. A Linsingen hadsereg offenzívája Pfanzter-Baltin egész hadseregére is áterjedt. Ez az utóbbi most a Dnyeszter felé előnyomulóban van. Lemberget már elveszítettnek tartják az oroszok.

Stockholm. A Dagbladnak jelentik Párisból: Az orosz harctéren levő francia haditudósítók előkészítik a francia közvéleményt Lemberg elestére.

Mikor lesz döntés az orosz fronton.

Stockholm. A Dagblad tudósítója a keleti harctéri helyzetről ezeket jelenti lapjának:

A központi hatalmak előnyomulása a Visztulától délre ez idő szerint nem folytatódik azaz a gyorsasággal, mint a múlt hetekben. A katonai szemléltető előtt azonban es természetesen tűnik fel, mert hiszen az osztrák-magyar

és német csapatok heteken keresztül valóságos emberfeletti munkát végeztek és az ellenség üldözésében is olyan óriási eredményeket értek el, amelyek az egész világtörténelemben pártját ritkítják. Nem lehet a központi hatalmak kimerüléséről beszélni, az előnyomulásban beállott szünet egyedül csak arra vezethető vissza, hogy a központi hatalmak seregeinek hadvezetősége számol a katonai erőteljesítmények lehetőségeinek határaival.

Az általános helyzet azonban a német-magyar-osztrák csapatokra nézve továbbra is igen előnyös. Pétervári körökben azt mondják, hogy az oroszok a Visztula mentén, Varsótól délre nagyobb hadsereget szerveznek. Ez sem változtatja meg a gorlicsei áttörés után előállott katonai és stratégiai helyzetet, mert katonai szakkörökben jól tudják, hogy az oroszok offenzív ereje még egy új sereg szervezése esetét számítva is, tökéletesen meggyengült. Távolabbról azonban nem lehet azt állítani, hogy a háboru sorsa keleten eldőlt. Ez — reméljük, igen rövid időn belül — akkor következik be, ha a szövetségeseknek sikerül a Visztula és a Bug közötti részen előnyomulni és ezzel a már őszszel elkészített operációs tervet keresztülvinni.

Annyi bizonyos, hogy az egész világháboru súlypontja még mindig keleten van, a mit bizonyít az is, hogy a német hadvezetőség az új katonai helyzet dacára is legkitűnőbb vezéreit a keleti fronton hagyta.

Repington angol ezredes cikke az oroszok válságos helyzetéről.

Berlin. Nagy felűnést kelt Repington ezredesnek, az ismert nevű katonai szakírónak cikke a Times legutóbbi számában. Így szól többek között:

Olaszországnak a háboruba való avatkozása a galicia hadszíntéren egyáltalán nem volt befolyással annyiban, hogy szövetségesünk helyzetén könnyített volna, sőt ellenkezőleg, mióta Olaszország megüzente a háborút, az entente helyzete a keleti harctéren, mintha valami rossz

fátum üldözne, súlyosabbá lett. A németek és a szövetséges magyar és osztrák hadierőket fokozott energiával hajtják végre s elvannak tökéelve, hogy teljesen megtisztítsák Galiciát ellenségeiktől. Przemysl várának meghódítása súlyosan esik a latba az ententára nézve, amelynek most össze kell szednie minden erejét, hogy az oroszoknak segítségére sietessen, — most vagy soha, mert elérkezett a legválságosabb pillanat, amely semmiféle halasztást nem tűr.

Készülődés Varsó ostromára.

Bécs. Az utolsó napokban Pétervárettől rémhírek terjedtek el arról, hogy a németek fokozott tevékenységet fejtenek ki azon a területen, a mely Varsó és Pilica között fekszik. Erre való tekintettel a varsói főkörmányzó rendkívüli intézkedéseket tett.

Orosz repülők munkában.

Landsberg. Lautenburg felett egy orosz reptető jelent meg és bombákat dobott le. A reptetőt lelőtték.

Libauból kapunk gabonát.

Rotterdam. A Courant jelenti: Libauban a németek roppant mennyiségű gabonát zsákmányoltak, amelyből a monarchiának is jut.

Az entente kém-mániája.

Távirati tudósítás.

Zürich, június 10.

Zürichből jelentik: Ma reggel Rómában, Anconában, Veronában és Milánóban számos gyanuba vett embert tartóztattak le. Anconában a San Severin-kolostorból hurokoltak fogságba több barátot. Rémlátó olaszok több helyen, házakon, templomtornyokon és palotákon fényjeleket vélték látni. A malpenzoi reptetőtérén állítólag egy rejtélyes tisztet láttak, aki világító golyókat erregetett fel, azután elmenekült.

Luganóból sürgönyzik: O! dominikánus barát letartóztatásáról jelenti a Secolo Bariból, hogy a kolostorban tartott házkutatás alkalmával a bécsi rendhízzal folytatott kiterjedt levelezésre bukkantak, azonkívül készülékeket találtak, a melyek a templomok szikra-apparátusaival állnak kapcsolatban. A kolostorban talált bizonyítékokat, fényképészeti készülékeket, lemezeket, stb.-t lefoglalták. A hatóságok azt állítják, hogy a kolostor tevékenél fogva különösen alkalmas arra, hogy fényjelek révén a tengerrel kapcsolatba lépjen. A hazaárulással vádolt barátokat letartóztatták és ugyancsak fogságba vetették a san-severinói franciskánus barátokat, mert a kolostoruk állítólag fényjeleket adott.

Berlinből táviratozzák: A Morgenpost jelenti Luganóból: A Secolo felhívja a figyelmet az osztrák és német iskolásfiúkra és követeli, hogy ezek a szerinte veszedelmes gyermekek rendőri felügyelet alá helyeztessenek.

Gentből jelentik: A kémektől való félelem vasárnap szokatlan intézkedésre ragadta a párisi rendőrséget. Rengeteg személyzettel razziaát tartott és nemcsak a mulatókba, vendéglőkbe, szállodákba és magánlakásokba hatolt be, hanem az utcái járőkelőket is igazoltatta. Ötven letartóztatás történt. Ezeket kémkedéssel gyanúsítják. A razzia során számos katonaszökevény is kézrekerült.

Az aradi rendőrség a piaci drágaság ellen.

(Green Nándor főkapitány intézkedései. — Csak igazolvánnyal vásárolhatnak a viszontelárusítók. — A piaci árak megállapítása. — Ujra drágítják a sertéshúst.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 10.

Amiről egy hétnél hosszabb ideje tanácskozott a városházán közéleti bizottság, tanács, közgyűlés és amit végül mégis teljesen a rendőrkapitányság nyakába hártottak: a piaci drágaság kérdése talán valahogyan mégis dűlőre jutott. Megírtuk, hogy a közgyűlés tegnapi határozatával Green Nándor főkapitányra bízta azokat az intézkedéseket, amelyek közvetlenül és talán gyorsan eredményt érnek el a piaci árak csökkentése körül. Amint idáig is a rendőrség tett meg — több-kevesebb hallgatagon elviselt és a közönség érdekében való hatalmaskodással — egyet-mást a piaci drágaság ellen, úgy ezentul — most már a közgyűlés felhatalmazása alapján léphet fel nagyobb szigorúsággal.

Green Nándor főkapitány már ma intézkedett is, hogy a közgyűlés által is megkívánt követelményeknek eleget tegyen. A főkapitány határozatában intézkedik a következőkről: a piacon mindenféle élelmiszer, zöldségféle, baromfi, tojás, tejtermékek és más egyéb is adásvételével foglalkozók csak a rendőrség által kiadott és a főkapitány által aláírt igazolvánnyal árusíthatnak, illetve vásárolhatnak. Az élelmiszereket összevásárlók és a viszontelárusítók, akiknek üzérkedése az árakra kétségtelenül befolyással bír, erélyes ellenőrzés alá kerülnek a főkapitány határozata szerint és a piacon szolgálatot teljesítésre kirendelt rendőröközegek ilyeneknek csak az esetben engedik meg a vásárlást, ha főkapitányi igazolványuk van. Az igazolványok érvénye azonban csak a jövő hét péntekjén lép életbe, de addig is a rendőrség csak iparigazolvánnyal bíró egyéneknek engedi meg, hogy kereskedési céllal vásároljanak össze élelmiszereket a piacon. Élelmiszereket ezentul csak a piacon lehet árusítani és épen ezért a rendőrség a legszigorúbban ügyel arra, hogy a vasuti állomásokon és az utcákon megakadályozzák a jövőben.

— Az élelmiszerek ára ugyan ma még nincsen megállapítva hatóságilag — mondja rendelkezései során a főkapitány — azonban kellő ellenőrzéssel azok árát oly mérvben lehet szorítani, hogy az árakkal ne zúszorázzák ki a közönséget.

A legerélyesebben lép fel a főkapitány azok ellen a piaci árusok ellen, akik a hatósági közegek rendelkezéseit nem tartják be, azok intézkedésének ellene szegülnek, úgy a hatósági közegekkel és a vásárló közönséggel szemben durván viselkednek. Ilyenek a piacról eltávolíthatók, sőt meghatározott időre kitiltathatók a piacról.

Rendelkezéseinek megfelelő végrehajtásáról és ellenőrzéséről Green főkapitány oly módon gondoskodik, hogy a fogyasztó közönség érdekeinek védelmére fokozott rendőri szolgálatot léptetett életbe. Holnaptól kezdve naponta váltakozva megjelennek a piac ellenőrzésére Moldován Odón rendőrhadnagy, Vida Vilmos és Petkovits Béla rendőrfelügyelők, Nyáry László segédtiszt, akik kora reggeltől a piac befejezéséig teljesítenek szolgálatot és rendelkezésükre a napi piaci órszágon kívül három detektív és egy kerületi biztos áll. Pénteken és vasárnap, amikor a piac nagyobb mérvű, mind a négy tisztviselő, azonkívül meg-

kettőztetett számu rendőrség teljeseit szolgálatot A piacon tapasztaltokról naponta jelentést tesznek a főkapitánynak, aki ennek megfelelően teszi meg újabb intézkedéseit.

Az új piaci rend tehát jogot ad a rendőrtisztviselőknak, hogy az aránytalanul magasra szökötött és a napi körülményeknek meg nem felelő élelmiszer árakat leszorítsák, korlátozza az elővásárlók és közvetítő kereskedők tevékenységét, mert külön piaci igazolvány váltására szorítja őket. Kifejezetten védelmet ad a szűskedő, közönséggel durván viselkedő piaci árusok ellen, akiket ezentul a piacról kitiltás veszdelme fenyeget. Holnap lesz az első próbája, hogy az új rend milyen hatással van a piaci árusokra és a drágaságra.

Maga Green Nándor főkapitány határozatával kapcsolatban és a piaci drágaság szabályozására irányuló intézkedéseiről még ezeket mondta el az Aradi Közlöny munkatársának:

— A város közgyűlésén szóba került, hogy nem aradi, kétes egyének is akadnának, akik a piacon mindent összevásárolnak kivitel céljára, spekulálásra. Nyugodtan mondhatom, hogy ilyen üzérkedők Aradon nincsenek. Amikor Galicia felől menekültek az országot elárasztották, Aradra is jutott belőlük és akadt ezek közt olyan is, aki piaci vásárlással, élelmiszerspekulációval kezdett foglalkozni. Miután azonban az aradi piacot állandóan, a háboru kitörése óta pedig fokozott mértékben figyelemmel kísértetem, mindjárt az első kísérletnél rajtavesztettek ezek a spekulánsok. Gondoskodtam eltávolításukról és azóta nem is jött a piacra galiciai spekuláns. Az itt tartózkodó, kellő igazolással rendelkező menekültek horgászással foglalkoznak, de a piacon nem üzérkednek. Egyébként azokat a helyeket, ahol ilyen menekültek megfordulhatnak, állandóan figyelemmel kísérem. Az aradi piacon kiviteli célokra, spekulációra idegen, kétes elemek nem vásárolnak. Az élelmiszereket nagyban összevásárlók aradiak, iparigazolványuk van és amennyire korlátozható, amennyiben káros a tevékenységük, újabb utasításaim is épen ennek megakadályozására irányulnak. Végül ki akarok terjeszkedni még egy, a közgyűlésen érintett kérdésre. Arra, hogy Budapesten mintegy maximális árakat állapítottak meg rendőrségi asszisztenciával az élelmiszerekre. Budapesten ezt a vásárcsarnoki rendszer lehetővé teszi, mert a vásárcsarnok igazgatósága kiírja az árakat, ehhez kell alkalmazkodni az árusoknak, a csarnokban könnyű is az ellenőrzésük és a vásárcsarnokból kitiltás már magában fegyver az árak átélései ellen. Aradon, ahol nyílt piacon történik az árusítás, az árak maximalása legalább egyelőre — csak úgy képzelhető el, hogy kialakul a piac kezdetén egy-egy cikk ára és akkor ehhez az árhoz kell alkalmazkodni az eladóknak. Mindenestre azon leszek — és épen ezért rendeltem ki nagyobb számban ellenőrzést a piacra, — hogy ezek a kialakult árak ne legyenek túlzottak, aránytalanok.

Az általános drágasági panaszok csökkentéséhez aligha járul hozzá az a perspektíva, amelyet az ugynevezett ármegállapító bizottság mai ülése tár a közönség elé. A bizottság összehívását az aradi hentesmesterek kérték,

azt panaszolva, hogy a bizottság által megszabott 320 és 340 koronás sertéshús ár mellett ráfizetnek üzletükre, mert a sertések ára magas és a drágábban árusítható zsír és szalonna pedig nem fogy. Azt kérték, hogy a város vegye át a felhalmozódott mintegy két vagonra tehető zsirkészletet különként öt koronás árban, vagy pedig egyezzen bele abba, hogy a husarakat 4, illetve 440 koronára emeljék fel.

Az ármegállapítók persze megriadtak a horribilis áremelésről, amelyet a hentesek semmi adattal nem támogattak és végül is azt határozták el, hogy holnap próbavágást rendeznek annak megállapítására, hogy milyen legyen most a sertéshús ára. Az ármegállapító bizottság végül megdicsérette önmagát, hogy ok nem drágítják ok nélkül az árakat és azt hangoztatta, hogy az eddigi sertéshús árak csakugyan olyan alacsonyok, amilyenhez hasonló sehol a környéken nincs. A közönség ebből az előjátékból, ebből az ouvertüréből már sejtheti, hogy mi következik holnap: gondoskodás arról, hogy hát ne legyen olyan hibetetlenül, használatlanul olesó Aradon a sertéshús!

Milyen legyen az aradi villamos vasut.

(Az előadó tervezete.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 10.

Emlékeztet, hogy néhány hónappal ezelőtt Arad város közgyűlése kimondotta: behatóan foglalkozik a villamos vasut létesítésének tervével és az ügy előadója Fényes Dezso törvényhatósági bizottsági tagot választotta meg. Fényes már elkészítette előadói javaslatát és azt a villamos vasut ügyének előkészítésére kiküldött bizottságnak ma mutatta be. Az ülésen Lócs Rezső elnökolt és jelentette, hogy az előadói tervet tizenkét napra terjed, tehát azt ezen az ülésen lehetetlen tárgyalni. A bizottság ezután kimondotta, hogy az előadói javaslatot kinyomtatják és a bizottság tagjának szétküldik, tanulmányozás után pedig a legközelebbi ülésen — e hó 17-én délután — megteszik rá észrevételüket. Erre az ülésre meghívják a jogügyi és pénzügyi bizottságnak e tárgy iránt érdeklődő tagjait is.

Értesülésünk szerint az előadói tervetnek főbb szempontjai a következők:

A villamos vasut létesítésével kapcsolatban villamos fűseművé alakíthatók át a város összes közüzemei: a csatornázás, a jéggyár, a léghűtő, a közuti vasut, a vízvezeték és esetleg ipari áramszolgáltatás is bevezethető. Ezeket mind együttesen véli megoldhatónak Fényes memoranduma.

Felállítható esetleg külön centrale a jelenlegi csatornázási gépház felhasználásával.

De veheti a város a villamos áramot a jelenleg működő villamosági részvénytársaságtól is, s ez esetben a város, mint a részvénytársaság nagy fogyasztója, kikötne magának, hogy a gyár évi hasznából részesedjen. Ha azonban a város nem tudna megfelelő megállapodásra jutni a villanygyárral, akkor számításba vehető a gyár megváltása is, amelyre a városnak joga van a most fennálló szerződés értelmében.

A folyó hó 17-én összeülő bizottságnak lesz a feladata, hogy megállapítsa az ismertetett nézőpontok közül melyik a legelőnyösebb.

„Olaszország csak meghosszabbítja a háborút.”

(Hindenburg levele. — Nincs olasz veszteség listája. — „Le kell taposni a monarchiát.”)

Távirati tudósítás.

Budapest-Lugano.

Az Isonzói csata.

Kopenhága. A „Berlingske Tidende”-nek jelentik Londonból: Az Isonzo mellett nagy csata fejlődött ki, amely az osztrák-magyar félre kedvezően áll. Az osztrák-magyar állások igen erősek és tűzérségük kitűnő.

Titkolják az olaszok veszteségeiket.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik a Távirati Irodának: A déli hadszíntéren az olaszok dacára annak, hogy ismételt nagy erőket fejtettek ki, hogy előnyöket érjenek el, semmitéle sikert nem mutathatnak fel. Valószínűleg ennek az olasz hadvezetőség szempontjából igen kínos körülménynek tudható be, hogy Olaszországban mindeddig nem adtak ki veszteséglistát, dacára annak, hogy egy terjedelmes veszteséglajstromra elegendő anyag állana rendelkezésre. Így például a Krn magaslat lejtőit száz és száz alpini harcos holtteste borítja, amelyeket a heves tüzelés folytán még nem lehetett eltakarítani. Az olasz hadvezetőség azonban nagy bölcsen hallgatásba merül minden vesztesége tekintetében annál is inkább, mert már eddig is aránylag nagyszámu elesett és megsebesült harcosával szemben e veszteségeit említésre méltó eredmény nem igazolhatja.

Hindenburg Olaszország beavatkozásáról.

Hannover. Hindenburg tábornagy egy hannoveri barátjának levelet írt, amelyben Olaszország beavatkozásáról így nyilatkozik:

— Olaszország beavatkozása megakadályozott abban, hogy már most Hannover-utcáin sétáljak. De a beavatkozás csak kitolta a háború betelezésének időpontját, de végleges eredményén nem változtat. Erről teljes szilárdsággal meg vagyok győződve.

Franciák csatlósága az olasz segítségben.

Brüsszel. Az Olaszország beavatkozására tulusigázott francia remények csalódtak. Azt hiszik, ma már általában, hogy Olaszország beavatkozása elkesett. Franciaországban azt várták, hogy Olaszország offenzíve benyomulván Ausztriába, mi majd Galiciából viszünk ellenük csapatokat, de az egész olasz offenzíváról eddig csak igen kevés a feljegyezni való, az oroszok pedig Galiciában teljesen levannak verve.

Olasz légvárok.

Lugano. Az olasz politikusoknak nehéz pontot okoz az a probléma, hogy meddig teresse ki Olaszország „diadalutját”. A független szociálista Defelice úgy véli, hogy az olasz erületek felszabadítására kell szorítkozni, amely kizárva, hogy az osztrákok stratégiai visszavonulása mögött valami terv van. Vi-

szont Colojanni republikánus képviselő azt hirdeti, hogy Németországot és Ausztria-Magyarországot a végkimerülésig kell letaposni. Belgium felszabadítása és a nemzetközi jog urelmának helyreállítása legyen a küzdelem célja. Ha Olaszország megelégszik Trient és Trieszt meghódításával, Németország és Ausztria-Magyarország viszont másutt győző maradna, úgy „ez a két rablóállam” vérszomjas hiénaként rohanna Olaszországra, hogy szét-tépje. Különb is rem nagy a veszedelem. Az a millió bajor, akit Németország állítólag már utba indított Olaszország ellen, csak ijesztés. (N. Fr. Pr.)

A „Citta di Ferrara” támadása Fiume ellen.

Fiume. A révkapitányság egyik tisztviselője, aki a „Citta di Ferrara” kalózkalandjának szemtanúja volt, a következőket közli:

Az olasz léghajó támadása mindenképen jogellenes, mert Fiume nyílt város, amiről már a háború kitörése óta is értesülést kapott az olasz kormány. Sem erősítés, sem katonai raktár, vagy arsenális Fiumében nincsen, parti művei, tornyai, szemafóriai csak közlekedési és kereskedelmi célokra szolgálnak. A mindezek ellenére végrehajtott támadás tehát meglepte a lakosságot. A polgárok nagy része még aludt a csak a támadás hírére ébredt fel. Sokan házuk pincéjébe siettek, de nagy számmal voltak olyanok is, akik utcákon és tereken nézték a léghajó akcióját. A „Citta di Ferrara” egy órában belül több ízben tűnt fel a város fölött, körülbelül 800 méter magasságban. Támadását különösen a gyártelepek ellen irányította. Semmiféle pánik, vagy izgalom a lakosságot el nem fogta, annál nagyobb azonban a polgárok elkeseredése amiatt, hogy nyílt voltukat az ellenség nem respektálta.

A miniszterelnök távirata a fiumei kormányzóhoz.

Fiume. Wickenburg gróf fiumei kormányzó a következő táviratot kapta Tisza István gróf miniszterelnöktől:

— Olaszországnak Fiume elleni merénylet-re vonatkozó jelentésedet megköszönve, felkérlek fejezd ki részvételemet a sebesülteknek és megbotránkozásoknak a polgárság előtt a feltett, hogy az olasz hadvezetőség ezt a védtelen, nyílt olasz jellegű várost kereste ki hőstettei színterül. Bizalommal várom, hogy a város lakossága hazafiai elszántsággal fogja elviselni Olaszország testvéri érzésének ily megnyilatkozását és közlön, hogy amennyiben ennek vagy ezt követő újabb ilyen merényletnek segélyre szoruló áldozatai vo'nának, az Országos Hadszegélyző-Bizottság gondoskodni fog azokról, vagy hátrameradottairól. Tisza István gróf miniszterelnök.

Az elpusztult léghajó tisztjei.

Gráz. A Citta di Ferrara megmentett két tisztje és négy embere ide érkezett.

Vefence bombázása.

Lugano. A velencei légi támadás alkalmával repülőink nyitakat is dob-tak le. Tíz bomba a San Giorgio Maggiore s Santa Maria della Salute között a csatornába esett.

Olaszország kísérti Bulgáriát.

Szófia. Olaszország kísérletet tett, hogy Bulgáriát a maga számára nyerje meg. Petkoff munkügyi miniszter a Balkanska Tribuna munkatársának kijelentette, hogy érkeztek ugyan ajánlatok, de Bulgária elhatározott semlegessége mellett marad.

Bulgária elutasította az ententot.

Szófia. Franciaország, Anglia és Oroszország követel közös jegyzéket adtak át Radoslawow miniszterelnöknek. A miniszterelnök nyomban válaszolt. Bulgária minden körülmények között megőrzi legszigorubb semlegességét.

Szerbia az entente ellen

Szófia. A Narodni Prava írja: A szerbek Durazzo elfoglalásával betelezett tenyek elé akarják állítani az ententot.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Gyártás Dezső Aradon. Négy felejthetetlenül kellemes, gyönyörű estje lesz a publikumnak ma pénteken és szombaton, vasárnap és hétfőn a Központi-szálló kertjében, amikor Gyártás Dezső és művészársasága vendégszerepel. Minden estén disztinívált izlésű művészi program keretében kuplák és ének-számok során kívül a Katonás nagysága című remekbe készült kis operett és Vékony ur párbajozik című briliáns Kadelburg bohózat kerül színre, mindkét darabban Gyártással a főszerepben. Gyártás Dezső művészársulata: Szász Ilona, Sándor Stefi, Faragó Jenő, Dénes Frida, Baranyai Ernő és Szász Miska. Az előadások kezdete 9 órakor. Asztalok egész nap előjegyezhetők.

* Idegen fészekben. (Az Uránia mai műsorából.) A színház mintegy közóhajnak felelt meg, mikor ma két régi ismerőst léptet fel a vásznon. Az egyik Hesperia, kit a közönség a legutóbbi játéka alkalmából ismert meg, még pedig igen előnyösen. Ez a szőke csoda igazán a művészet kálváriáját járta be, de most már elismert nagyság. Mai szerepében is nagyfokú szerepet kreál. Mint egy ezredes felesége lájja, hogy férje kénytelen saját szülőházába ellen indulni. A harc megindul és Hesperia a hureléri jelentés-közlő olvassa, hogy hazáját az ellenség elaraszította és szülei házáat szíjjel rombolták. Sokáig küzd magával, de akkor elmenekül, otthagynván férjét és gyermekét. Csak mikor fia betegségéről érkezik hír, tér vissza hazájába. A másik ismerős Megda Lessing, ki a férfiak iránt érzett nagy ellenszenvét ismét egy pompás vígjáték keretében ontja ki. — *Hanna: Gyere vissza, minden meg van boosájtva.* 5

* Nordisk-stáger az Apollóban. (Az atlasé premierje.) Nem egyszer állapítottuk meg, hogy a közönség nagy érdeklődéssel várja a Nordisk-filmgyár újonságait. A mai premier iránt is igen élénk volt az érdeklődés: a nézőtér sorai színültig megtelt közönséggel, amelynek komoly művészi szórakozást nyújtott a Nordisk újonság. Az atlasé meséje a mai izzó levegőben játszódik le. Az államok egymás-iránti féltékenysége hajtja az embereket is gyűlöletre és bosszura. Fröhlich Elza, a csodaszép dán színésznő áll az izgalmasan megírt drámai esemény középpontjában. Az ellopott haditervek után indult idegizgató hajszát nagyszerűen játszák meg a színészek a modern technikai eszközök felhasználásával. A frandiozus dráma elejétől végig lekötötte a közönség érdeklődését. Pénteken kerül utoljára vetítésre az atlasé számos elsőrangú mellék-zéppel együtt.

Przemyslben az orosz uralom után.

— Rémuralom a kifosztott Stryjben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 10.

Krakó. A Nova Reforma jelenti Przemyslből: A város most olyan, mint egy nagy katonai tábor. Oriási csapatmögök vonulnak végig rajta, keleti irányban Lemberg felé, melynek visszafoglalását Przemyslben rövid idő kérdésének tartják. A przemysli polgári lakosságnak csak igen csekély része lakik most a városban. Az intelligenciából egyedül Smutny dr. alpolgármester, Fischer dr. római katolikus püspök és a két gimnáziumi igazgató maradt a városban.

Az orosz uralom alatt az iskolákban nem tartottak előadásokat, csak zárt ajtók mögött volt néhány népiskolában tanítás. Az oroszok a városban élő összes zsidókat eltávolították, közöttük a vár ostroma alatt híressé vált Nleber kávéháztulajdonos is. Mídon az oroszok a várost elhagyták, egész sereg hadkötelest magukkal vittek Lemberg irányában.

Az orosz uralom alatt szörnyű kín volt Przemyslben tartózkodni. A lakosság körében tömegesen fogták el az embereket. A ki meg akart menekülni, annak nagyon drágán kellett megvesztegetnie az orosz esendőroket. Az oroszok erőszakosan nyitották fel a lezárt üzleteket és elárusították a zárt redőnyök mögött talált árukat. A pénzt a polgármesterré kinevezett ruzszoil lemergi ügyvéd: Gluskievic dr. kezelte, a ki az oroszokkal együtt vonult ki Przemyslből. A lakások nagy részét kifosztották a megszálló oroszok. Az értékesebb holmit, zongorát, szőnyeget, butordarabokat kocsikon szállították el a városból.

A vasuti személyzet már Przemyslbe érkezett.

Przemysl környékén, a várostól nyugatra épült erődöket a mozsarak már tökéletesen megsemmisítették. Zuravica helység is porrá lett. A házakat a tüzérségi lövedékek romokba döntötték. Egy tökéletesen leégett ház kéményén azonban épen maradt a golyafészkek, a melyben a golya, mintha mi sem történt volna, fellábon állott és kémlelte a vidéket. Radymno városában a templom kupolája rommá lett és a templom homlokzatát gépfegyverek golyói rostává lóttek. Utközben mindenütt oroszoktól eldobott fegyverekre, municióra és elhagyott kocsikra talál az ember.

Krakó. A Nova Reforma jelenti Przemyslből: Przemysl városa az utolsó ostrom alatt alig szenvedett. A rutén lakosság elhagyta a várost, zsidó sem akadt benne, mert hiszen az oroszok valamennyi zsidót elszállították. A város ma nagyon tiszta. Valamennyi üzlet, melynek tulajdonosa katolikus vallású és valamennyi kávéház nyitva van már. A városban van elég élelmiszer, mert hiszen az oroszok gondoskodtak róla. Az oroszok már két hét óta számoltak azzal az eshetőséggel, hogy Przemyslt el kell hagyniok. Az északnyugati erődök elestével Przemysl sorsa meg volt pecsételve. A jaroslau—przemysli vasuti vonal nem szenvedett sokat, a mi javítani való akadt rajta, azt már elvégezték. Az új przemysli kerületi kapitány megkezdte működését.

Az oroszok Przemyslbe való bevonulásuk után, március végén elég tiszteasségesen viselkedtek magukat, csak később lettek egyre brutálisabbak és terrorizáltak a lakosságot. Senki

nem tudta előre, hogy milyen inzultus éri a következő nap. Borzalmas látvány a San folyó mentén levő termékeny vidék. Az ember egyebet sem lát rajta, mint sírhalmokat és sirkereszteket. A földek nincsenek megművelve, a nagybirtokok tökéletesen elpusztultak.

Kilenc hónapos orosz uralom Stryjben.

Bécs. Egy bécsi polgár, aki több mint kilenc hónapot töltött Stryjben és ott volt az orosz uralom egész ideje alatt, így beszéli el a Neue Freie Presse-ben Stryj megszállásának történetét:

— Maga a város aránylag kevesett szenvedett, az oroszok inkább csak a külvárosokban gyújtogattak. A városi park és a városi erdő minden fáját kivágták és feltűzelték, az utcák gyalogjáróit felszedték, hogy kementekbe rakják. A legtöbb tehetős család elmenekült a városból, mikor az oroszok közeledtek, a kik pedig ott rekedtek, nem mertek mutatkozni az utcán.

A polgárember ugyyszólván ki sem mozdult az utcára kilenc hónapon át, mert akiket az oroszok az utcán találtak, mindenféle ürügy alatt kirabolták. A kereskedők legnagyobb része elmenekült Stryjből. Üzletüket az orosz katonák felfeszítették, az értékes holmit elhurcolták, az orosz közigazgatás pedig hivatalnokokat és Oroszországból becsődült kereskedőket állított be a boltokba, akik úgy árulták a cikkeket, mintha az övék lett volna. Végül elfogyott minden árucikk, de azért az orosz hatóság nyitva tartatta az üzleteket, hogy úgy lássák, mintha rendes kereskedelmi élet lenne.

A legkegyetlenebbek voltak az oroszok a zsidókkal szemben. Kínózták őket, hogy pénzt zsarolhassanak tőlük. Az ukrájnai rutének sem jártak jobban.

Az orosz tiszték a Caffee Wien ben és a Marherka-féle cukrászdában táboroztak. Ott ittak és dorbézoltak naphosszat.

Sok osztrák hivatalnok rekedt a városban, ezek természetesen nem kaptak fizetést és a kereskedők titokban élelmeztek őket. Eleség aránylag bőven volt a városban. Az oroszok sok lisztet hoztak és maximális árakat állapítottak meg.

Mikor kilenc hónapi garázdálkodás után az oroszok kivonultak, a város legelőksőbb polgárait, főleg ukrájnai lengyeleket, zsidókat, de keresztényeket is tuszokul magukkal hurcoltak. Közvetlenül a kivonulás után megérkezett az osztrák kerületi kapitány a hivatalnokokkal és megkezdte a közigazgatás rendbehozását. A posta már rendszeresen működik és ma holnap a vasuti összeköttetés is helyreáll.

A nyári idény küszöbén

elkötözés, lakásváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előtízetőinket, hogy új lakcímüket, a lap pontos szetküldése szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatalai idejekorán közöljék.

Oroszország izolálva van a Balkánon.

(Sassonow a külön békéről. — Oroszbarát körök az entente ellen.)

Távirati tudósítás.

Berlin—Szófia, június 10.

Berlin. Sassonow orosz külügyminiszter nagyobb nyilatkozatot adott az orosz sajtó pétervári képviselőjének, amelynek során Olaszország akciójáról és a Balkánhelyzetről is nyilatkozik. A nyilatkozat egyes részei még nem kerültek nyilvánosságra, noha általános érdeklődésre tarthatnak számot. A külügyminiszter kijelentette, hogy olasz-szerb feszültség kizártnak tekinthető, miután Olaszország nem reflektál az egész dalmát partvidékre és ennél fogva a két állam között a viszony egyre barátságosabbá válik. Szükségesnek tartja, hogy a balkán népek áldozatokat is hozzanak, épp úgy, mint Oroszország, azokért a magasabb célokért, melyek a balkáni politikát irányítják. Kijelentette továbbá, hogy Olaszország akciója a német hegemonia megakadályozására irányul, végül pedig a külön békéről szólva, hangsúlyozta, hogy Oroszország nem foglalkozik ezzel a gondolattal.

Sassonow nyilatkozatai a berlini sajtóban még most is kommentárookra adnak alkalmat; a német lapok hivatkoznak arra, hogy Oroszország a Balkánon izolálva van, miután a román és bolgár paraszt nem akar vérezni Oroszországgal. Oroszország nem tűrhet erős és önálló balkán népeket, különösen orosz érdekek ellen való Románia megerősödése, miután ez csak orosz érdekek ellen és orosz veszég árán képzelhető el: a győzelmes Oroszország utját állja a román állam megvalósításának. Különösnek tartja a német sajtó, hogy Sassonow oly könnyedén bánik a külön béke kérdésével, holott ez a kérdés ellenségeink táborában ismétlenül aktuális volt. Németország nem akar addig békét, amíg nem biztosítja vele a jövőt. Kétségtelen, hogy Sassonow reménykedése, amelyek Németország kimerülésére és a Balkán-államok csatlakozására vannak építve, nem komolyak és nem reálisak.

Szófia. Itteni oroszbarát körökben, melyek Oroszországgal sokszoros összeköttetést tartanak, egy idő óta mindjobban észrevehetővé válik a hármastente-bei szövetségesekkel való elégedetlenség. Oroszország ugyanis rengeteg áldozatot hoz nemcsak anyagi értékekben, amiket nagyrészt külföldről szállít s már egyszer meg kellett fizetnie, hanem értékes, leginkább szláv emberanyagban is, míg szövetségestársai, különösen a veszedelmesebb helyeken színes népeket állítják csatasorba, holott Oroszország nem rendelkezik ilyen „színes szolgák”-kal. Azonkívül képtelen merült fel arról is, vajjon Oroszország évszázados céljait nem könnyebben valósíthatná-e meg Törökországhoz és a központi hatalmakhoz való csatlakozással, mint olyan politikával, mely Oroszország érdekeit Franciaország és Anglia, sőt most már Olaszország jóakarátának szolgáltatja ki. Olaszország csatlakozásával egyébként az entente erkölcsileg veszített, anélkül, hogy katonailag sokat nyert volna, azonkívül a surlódási terület a román fajták és a szlávok között megnövekedtek.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.
(Táviróda, cenzurázva.)

Bukarest. Az Agence Roumaine írja: A román sajtóban felmerült az a híresztelés, hogy egy osztrák-magyar repülőgép a szerb Prahovo felé bombát dobván, román területre repült s egyik bombája Prigorja községre esett, rémnessé.

— **A görög király állapota.** Athénből jelentik: Konstantin király a hétfőről keddre virradó éjjelt nyugodt alvással, jól töltötte el. A téplálokzás kielégítő. Hőmérséklete 37, a seb gyógyulása igen megnyugtató lefolyású.

— **Resch tábornok látogatása az aradi katonai kórházakban.** Resch Ferenc vezérőrnagy a legutóbbi napokban sorban látogatta meg az Aradon felállított katonai kórházakat, hol a harctérről visszaérkezett beteg katonákat ápolják. Első sorban a katonai járványkórházat vizsgálta meg, hol a háború színteréről hazajött és járványos betegségben szenvedő katonák nyerne elhelyezést. A katonai járványkórház a közös huszárlaktanya udvarán felállított baraképület tömbből áll, mely 1300 fekvő betegre van berendezve a hozzá tartozó szükséges konyha, iroda, fürdő stb. épületekkel együtt. Jelenleg a járványkórházban 300 járványos betegségben szenvedő beteg ékezt, akik közül 120 a valódi beteg, a többi beteg pedig veszélyen túl van és lábadozó, de orvosi megfigyelés alatt áll. A kórházban katonai csapatkórházat is megvizsgálta a tábornok, kivel Gidófalvy Béla dr. törzsorvos is együtt volt. A hírhez híven, mely szerint a tábornok a tréfiát nem ismeri, hanem katonásan szigorú s mindent észrevesznek sürkésű szemmel, átvizsgálta a kórházak kószobáit, a tisztaságot, a szellőztetést, a folyosókat, az irodahelyiségeket, a kórház udvarát; egyes betegeket meg is szótolt, hogy milyen betegségben szenvednek. A látottak fölött megelégedését nyilvánította s kifejezte, hogy elvárja a kórházi személyzettől, hogy tovább is lankadatlan buzgósággal fogják teljesíteni kötelességüket a beteg katonák ápolását illetőleg.

— **Vidéki hadikölcsönjegyzések.** Az Ujaradi Takarékpénztárnál a második hadikölcsönre összesen 587250 koronát jegyezték. Ebben következő nagyjegyzések foglaltak: Ujaradi Takarékpénztár 68300 korona, Ujarad községe 50000 korona, Ujaradi Árvapénztár 21000 korona, Teichert János 40000 korona, özv. Hartmann Borbála 20000 korona, özv. Hammen Mátyásné 20000 korona, Theis Miklós 20000 korona, özv. Lux Károlyné 16400 korona, Herold Antal 10000 korona, Netter Márton 10000 korona, Petz Ferenc 10000 korona, Róth Mátyás Németség 10000 korona, Webler István 8800 korona, Bremich Miklós 8000 korona, Weisz János 8000 korona, Ujaradi r. t. templompénztár 7000 korona, Stritt Ferenc 6600 korona, Blech Ferenc 6000 korona, Hohn János 6000 korona, özv. Stranzinger Péterné 6000 korona, Hartmann Adám 5000 korona, özv. Dengi Ferencné 5000 korona, Klug Ferenc 5000 korona, Philipp János 5000 korona.

— **A vak katonáknak.** Megemlékeztünk arról, hogy a madarak és fák napján az aradi iskolában a vak katonák javára Eckstein Mór aradi zenítő versét árulták s ezúton a jótékony célra 438 korona 27 fillér jutott. Eckstein Mór most annak közlésére kér fel bennünket, hogy a verset hazaties áldozatkészségből Keppich Zsigmond nyomdatulajdonos 5000 példányban ingyen nyomatta ki.

— **Bachó István meghalt.** Budapestről jelentik: Desséri Bachó István, a budapesti első honvédegyalozezred volt karnestere, az éjjel negyed két órakor 59 éves korában a honvédehelyettesi kórházban kétnapos kómádás után meghalt. Bachó mintegy két hónappal ezelőtt betegedett meg és akkor befeküdt a gyáfi-uti honvédehelyettesi kórházba. Rákbecsesség kímélte a karnestert, akit tíz nappal ezelőtt Polacsek tanár megoperált. Az orvosok menthetetlennek találták a baját és csak arra szorítottak, hogy nagy szenvedést enyhítsék. Bachó elcsúszta a 32-ik közös gyalozezred karnestere volt. A millenium évében, amikor megállapították a honvédezenekart, átvette a budapesti első honvédegyalozezred zenekarának vezetését. Nagy ambícióval, szorgalommal és kíváncsi zeneudásával sikerült a budapesti honvédezenekart az ország egyik legkiválóbb és legművészebb zenekarává alakítani. 1913. decemberében az egyiptomi kedive udvarához szerződtette Bachót udvari zenekarvezetői címmel és török századosi címmel. Bachót ekkoriban nagyon elkésztette az, hogy zenekarának több tagját el akarták bocsátani, mert a fentartási költségeket nem bírta el az ezred pénztára és ezért szívesen elfogadta a kedive meghívását, ahol azonban rövid ideig tartózkodott. Javában végezte Egyiptomban zenekari szervező munkáját, amikor kitört a háború és Bachó István hazatért Alexandrián át Magyarországra.

— **Angol katonákról.** Roda-Roda, a jeles haditudósító érdekes dolgokat ír az angol katonákról, amiket egy német gárdakapitány mondott el neki, aki néhány nap előtt jött el az Ypern mellett folyó harcokról s Kralicek altábornagy, a gorlicei győző hadtestéhez osztották be. A gárdatiszt szerint az angolok közt sok a hős. Az egyik visszavert oszrom, után tizenöt lépéssel a német, hatvan lépéssel az angol lövészárkok közt fekvő maradt egy angol tiszt. Órákon át mozdulatlan volt s azt hitték, meghalt. Egyszerre csak látják, hogy nagynehezen a zsebébe nyúl, cigarettát vesz ki és rágyújt, anélkül, hogy a fejét mozdítaná. A német parancsnok néhány darab esokoládét dobott oda neki.

— **Thank nyu!** — felelt a skót és mohó vágygárral evett.

Egyetlen panaszos szó nélkül lehetett ki lelkét. A gáda katonái viszont végtelenül lenéztek az angol zsoldosot. Az angol lövészárkokat gondosan befedik a srappell-golyók ellen. Az egyik nap a gárda olyan hevas rohamot intézett ellenük, hogy az első angol lövészárkok mellett rohant el. A zsoldosok kihasználták ezt az előnyt s a német gárda hátába költtek. Akkor kellett volna megnézni a pommerániai, a kelet-poroszországi őrfásokat! Gyáva árulásnak ítélték magukban a hátukba való lövést és pillanat alatt készek voltak az elhatározásukkal. Visszasiettek a lövészárkokhoz, de nem használtak fegyvert, hanem ráugrottak a fedezékekre és a szó szoros értelmében egyontaposták a zsoldosokat.

— **Elcsapott katona szabadtó francia tisztviselő.** Genfből jelentik: A francia hivatalos lap, a Journal Officiel tizennyolc magas állású párisi prefekturái hivatalnok felmentését hozza. A magasállású hivatalnokokat azért csapták el, mert családtagjaikat kiszabadították a katonaságtól.

— **Kitüntetés.** Ullmann Waldemárt, a 33. gyalozezred hadnagyát a harctéren tanúsított bátorsága elismerésül a király a signum laudis adományozta.

— **Az Amerikából hazajött hadnagy hősi halála.** Négy hónapos kínos szenvedéstől váltotta meg a halál Haske Frigyest, a 29. osztrák Landwehr ezred hadnagyát, akit ma temettek el bajtársainak és az aradi közönségnek igaz részvéte mellett a Liceum-kórházból. A fiatal katonatiszt ezelőtt négy hónappal az északi harctéren volt, ahol egy géppuska osztag parancsnokságát vette át. Az elkésztett kárpáti harcokban a gerincét lőtték át és súlyos sebet előbb az ungvári, majd az aradi tartatókórházban kezelték orvosai a legnagyobb lelkiismeretességgel és odaadással. A 24 esztendőes erős szervezetű ember egy harmadesztendeig küzdött a halállal, amely a tudományt, az emberbaráti szeretetet legvőzte. Ma délután négy órakor volt a temetése a Liceum oszlopos csarnokából. A ravatalnál, amelyet díszes koszorúk borítottak, megjelentek Schreiter Artur huszár alezredes és Gidófalvy Béla dr. törzsorvos vezetésével a helyőrség tiszti kiküldöttségei. Az elhunyt rangjának megfelelő katonai gyászpompá színei közé új hatást keltően illeszkedett be a kivonult géppuskás osztag, lovas felszerelésével, fegyvereivel. A koporsó mögött haladt az elhunyt édesanyja, aki már egy hónapja tartózkodik Aradon, hogy fiát utolsó napjaiban szeretetének melegével tegye elviselhetővé. A hadnagy a mozgósítási parancsot Amerikában vette tudomásul és onnan sietett haza, hogy kötelességének eleget tegyen. Felcsége most is Amerikában él és talán csak a háború után értesül majd férje haláláról.

— **Az iloki kastély sorsa.** A Drau írja: Megirtuk a napokban, hogy Odescalchi olasz herceg iloki kastélyát és nagykiterjedésű birtokait már csak az olaszoknak az osztrák és magyar alattvalók birtokaival szemben tanúsított magatartása viszonzásul el kell kobozni. Mint értesülünk, a birtok igazgatója, Rösler Pál és Kolarovics dr. ügyvéd, a legutóbbi napokban Bécsben jártak, hogy a külügyminisztériumban az elkobozást elhatározó rendeletet megakadályozzák. Hogy milyen eredménnyel, még eddig nem ismeretes, ezzel szemben azonban úgy hírlik, hogy a római Odescalchi herceg szívesen el akarja adni birtokát, amely harminckilencezer holdnyi kiterjedésű, a magyarországi Odescalchiaknak, hogy kikerülje a fenyegető elkobozást. Valószínű, hogy a nemes hercegnek ezek a fáradozásai nem vezetnek eredményre és a kormány nem fog vonakodni az iloki sok milliót érő uradalmat konfiskálni. Itáliában egy pillanatig sem gondolkodtak azon vajon elkobozzák-e a monarchia alattvalóinak tulajdonát.

— **Halálozások.** Súlyos csapás érte Schill Józsefet Aradvármegye köztisztviselőiben álló főjegyzőjét édesanyja elhunytával. A főjegyző édesanyja özvegy Schill Fülöpné született Baumann Mária Anna szerdán június 9-én 64 éves korában hunyt el hosszabb betegeskedés után. Temetése pénteken június 11-én délután öt órakor lesz a felsőtemető halottasházából. A gyászban öt gyermekén és a nagy rokonságon kívül tiszlelői és ismerősei osztoznak. — Weinberger Lipót volt aradi butor nagyiparos Newyorkban meghalt. Felcsége Krausz Terkán és fiaival kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Leégett löversenypálya.** Bécsből jelentik: A kottingbrunni löversenypályán ma délben tűz ütött ki, a tribünök leégtek. A tűz áterjedt a községbe is, amelynek hat háza lángok martaléka lett.

— Ongyilkosság a fogdában. Budapestről jelentik: Az Alkotmány-utcai fogházban ma reggel a 9-es számú földszinti szobában Biró-Berger Zoltán 24 éves volt hivatalnok felakasztotta magát és meghalt. Biró a margitszigeti hadikórházban zászlósi uniformistában megjelent beteget jelentett és fizetését is felvette, holott soha nem volt katona. Emiatt azután a bíróság három évi börtönrre ítélte. Biró a fogságban annyira elkeseredett, hogy ma hajnalban szobatársának, Singer Rezsónak a nyakkendőjére felakasztotta magát. Singer észrevette az ongyilkosságot, lármát csapott, amire Jánosik János fogházőr belépett és Birót levágták a kötélről, Biró élt, amikor levágták, de néhány perc múlva meghalt.

— Elzárás a drága kukoricáért. Az aradi piacon állították elő a rendőrbíróságra Reiter Magdolna ujaradi asszonyt, aki kukoricát hozott eladni a piacra és 44 fillért kért a szemes kukorica kilójáért. Amikor a rendőr figyelemzett, hogy a kukorica ára 24 fillér, Reiter Magdolna így válaszolt:

— Azért kérek ennyit érte, mert háboru van és van a városi nagyságának elég pénzük, megfizethetik, ha még olyan drága is!

Ennek a különös nemzetgazdaságtani megokolásnak az lett az eredménye, hogy Weil Károly dr. fogalmazó rendőrbíró három napi elzárásra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte maximális gabonaárak túllépéséért. Reiter Magdolna meggyűződött az ítéletben és már üli is a büntetését.

— Kartell-adó. Bécsből jelentik: Az osztrák kormánykörök komolyan foglalkoztatja a kincstári jövedelem fokozásának gondolata. A sokféle fölbukkant terv körül teljes komolysággal folyik az előkészítés a kartell-adó megvalósításának. Egy osztrák-szaklap szerint az adóalap az a jelentékeny jövedelemtöbblet lenne, mely a nagyipar egyes ágazatait a kartellba való tömörülés révén érte. Az előkészítő kísérletek során legközelebb az egyes gyárvállalatok kérdőívet kapnak, melyben a kartell által biztosított rendkívüli haszon felől kell nyilatkozniuk.

— Adományok. Hadbavonultak hátramaradottjai javára Nikolics Döme asztaltársaság Glück koszoru megváltás címén 30 koronát adományozott, Polgári leányiskola tantszablatja 25 koronát, a Földes és Hehs piperezappan és vegyészeti gyára 100 koronát, Első Magyar Általános Biztosító Társaság tisztviselői kara 24 koronát adományozott. — Az Aradi gyermekfelruházó egyesület képv. Priegl Irén elnök a Vörös Félhold javára 200 koronát adományozott.

— Rablógyilkosság az almásegresi országúton. Ilka Mózes feltóti és Moldován Lika almásegresi gazdákat a borosjenői vásárról hazatértükben valaki lesből megtámadta az országút széléről, a bokrok közül rájuk ivódn. Ilkát a merénylet golyója megölte, míg Moldován vállán és karján súlyos sérüléseket szenvedve menekült el. Moldován azonnal jelentést tett a csendőrségnek, amely Ilka holttestét kifosztva találta meg. Megállapították, hogy a rablógyilkosságot Barica János almásegresi napszamos követte el. Baricát letartóztatták.

— Ongyilkos aradi asszonyok. Ma délután öt órakor Weiss Ferenoné, házaló felesége Sina-utca 1. szám alatti lakásán ongyilkossági szándékkal bal lábán egy nagy késsel felvágta ereit. Ongyilkos kísérletének oka betegsége. Súlyos sérülésekkel szállították a kórházba. — A Virág-utca 24. szám alatt Bertus Pálné 88 éves asszony ongyilkossági szándékkal a nyakán vágta fel az ereket. Állapota életveszélyes. Tettét életuntaságból követte el.

— Fakéregre irt tábori lapot hozott ma az Aradi Közlöny szerkesztőségébe a posta a 60. számú tábori postahivatal bélyegzőjével. A zöldesfehér finom juharka háncson az aradi tizenkettes huszárok küldik üdvözlőlevelüket a harc-térről Arad város közönségének. „Kitartással mindvégig,” írják Tóth őrmester, Nagy őrmester, Jekkel G., Willi Latscher, Fritz és Korpás a 12-es huszárok 4-5 eskadronja nevében. Ki tudja, melyik galíciai erdő karosu fájáról hámozták le a tábori lapnak való kérget a derék aradi huszárok.

— Béke napernyő. Egyik Andrássy-téri kereskedő kirakatában színes selyempapírból készült napernyő van elhelyezve ezzel a felirattal:

Béke napernyő.

Sokaknak nem is tűnik fel a furcsa elnevezésű dísz tárgy a sok papírcikk között, azonban akadnak olyanok, akiknek mégis szemükbe állt, hogy amikor még a háboru javában dal, egy árucikknek a béke nevet adják. Egy kíváncsi úr betért az üzletbe és megkérdezte a tulajdonost, hogy miért nevezte el a szobában lévő ernyőt béke napernyőnek.

— Próbáljon uraságod azzal az ernyővel a háboruba menni... volt a rövid válasz.

— Elzárják éjjelre a vízvezetékét. A hirtelen beállott rendkívüli meleg időjárás és a városunkban elhelyezett nagyszámú katona és fogoly ellátás következtében a vízfogyasztás oly mértékben emelkedett, hogy a fogyasztott mennyiség lényegesen túlhaladja a vízvezeték kutak szállítóképességét. Ennek folytán felhalmozott tartalékvizkészletünk lényegesen megfogyatkozott és hogy esetleges súlyosabb kellemetlenségeknek és zavaroknak elejét vegyem, kénytelen vagyok a vízszolgáltatást a mai naptól kezdődőleg 2-3 éjjelen át (újabb értesítésig) este 11 órától reggeli 5 óráig szüneteltetni. Amidőn a t. közönséget erről értesítem, egyben saját érdekében nyomatékosan felkérem, hogy a szünetelés időjére előre biztosítandó víz vételénél és általában a nappali fogyasztásnál a legmészebbmenő takarékos-sággal járjon el, mert vízművünk korlátozott víztermelőképesége mellett nagyobb mizériáknak csakis ilyen módon lehet elejét venni. Zádor Imre, gépüzemigazgató.

— Telefon Berlin és Konstantinápoly között. Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung jelenti: Konstantinápoly-Budapest-Bécs-Berlin vonalon, Bulgária áthidalásával létesített telefonösszeköttetést már a legközelebbi napokban átadják a nyilvánosságnak.

— Szibériába deportált csernoviciek. Stockholmból jelentik: Az oroszok a szibériai Tomskba deportálták a következő Csernovicban letartóztatott tisztviselőket: Weissberger dr. polgármestert, Duzinkiewicz dr.-t, Lazarus dr. államügyészt és Spenul reichsrati képviselőt.

— Gyermekkoscsik legnagyobb választékban Fischer áruházában a Szabadság-téren. Osszecsukható nyári sport-kocsi már 16 koronától, ülő és álló patent gyermek székek 14 koronától. Kérném a cégre figyelni. Fischer áruház a Szabadság-téren. 227

— Ugyvédi irodák b. figyelmébe. A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900-1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

— Felhívjuk a tanuló ifjúság figyelmét a szünetidő alkalmából Kerpel Izsó 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

— Hadisegélyző bélyegek száát két koronájával veszi Kerpel könyvkereskedése. Ugy-szintén vesz egész bélyeggyűjteményeket és könyvtárakat is. 193

— Papírárakból nagy engedményt nyújt viszonteladóknak Kerpel papírnagykereskedése. 193

— Olaszország térképe Kerpelnél. 193

— Olcsó papírszalvéták Kerpelnél. 193

— Postacsomag, ajánlottlevél és utalvány feladási könyvek egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérről az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában József főherceg-ut 22. sz., a Kossuth-szoborral szemben.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkör a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Budapesten tanácskoznak az osztrák miniszterek.

(Az új termés értékesítése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, június 10.

A mai közös minisztertanácsra öt osztrák miniszter érkezett meg Budapestre a hat óra huszonöt perces vonattal. Stürgkh gróf miniszterelnökön kívül Heinold, Zenker, Engel és Schuster miniszterek jöttek el a közös minisztertanácsra. Az osztrák miniszterek titkárjakkal, illetve osztályfőnökükkel az Angol királyné-szállóban vettek lakást, ahonnan ma délelőtt fél tíz órakor két fiakkal együtt a miniszterelnökségre. A miniszterek egyelőre még nem intézkedtek elutazásuk dolgában, valószínűleg holnap reggel utaznak vissza Bécsbe.

A mai közös minisztertanácskozás egyetlen tárgya az új termés értékesítésének kérdése és midazok a feladatok, amelyek ezzel kapcsolatban megoldásra várnak. Ugy az osztrák, mint a magyar kormány többféle tervet dolgozott ki a kérdés megoldását illetően és a mai és valószínűleg Bécsben folytatódó tanácskozásokon döntenek a megoldás mikéntjéről.

A kérdésről illetékes helyen az alábbi tájékoztatást adták:

— A földművelésügyi kormány az utóbbi időben több bizalmas tanácskozást folytatott az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ügyével és az Országos legutóbbi előterjesztésnek néhány pontját lényegben magáévá tette. Természetes, hogy a földművelésügyi kormány tervet a minisztertanács elé került és csak az osztrák miniszterekkel való megállapodás után fog nyilvánosságra jutni.

A kérdés rendkívüli fontosságára való tekintettel, nem valószínű, hogy a mai tanácskozás végleges eredményt hozna, annyi azonban kétségtelen, hogy a magyar kormány mindenképpen gondoskodni fog Magyarország gabonaszállításának teljes és feltétlen biztosításáról. A megoldás módja nem könnyű, miután a gazdaságközönség-érdekén kívül a fogyasztóközönség szempontjait is figyelembe kell venni és tekintettel kell lennünk Ausztria kívánságaira is. Remélhetőleg a döntés alkalmas lesz arra, hogy minden irányban megelégedést keltsen. Annyi kétségtelen, hogy a termés letöltése nem lesz kikerülhető.

A közös tanácskozásról a következő hivatalos híradást adták ki:

HANNY! GYERE VISSZA, MINDEN MEG VAN BOCSÁJTVA.

41

Ma reggel Stürgkh Károly gróf osztrák miniszterelnök, Engel Agost báró pénzügyminiszter, Schuster Rezső kereskedelmi miniszter, Heindl Károly báró belügyminiszter és Zenker Ferenc földművelésügyi miniszter kíséretében Budapestre érkezett. Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök kíséretében van Ehrhart Róbert miniszteri tanácsos is. Az osztrák kormány tagjai az Angol királynő-ben szállottak meg, ahol kora délelőtt megbeszélésekre ültek össze. Tíz óra tájt az osztrák miniszterek a miniszterelnökségre hajtottak, ahol a magyar kormány tagjaival ültek össze értekezletre. Ezen az értekezleten résztvett lovag Krobotin Sándor hadügyminiszter is, aki már tegnap óta Budapesten van. A magyar kormány részéről Tisza István gróf miniszterelnök, Teleszky János dr. pénzügyminiszter, Sándor János belügyminiszter, Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter és Ghillány Imre báró földművelésügyi miniszter vettek részt az értekezleten.

Budapestről jelentik: A miniszterelnökségen ma bizalmas megbeszélések folytak, amelyen az osztrák kormány részéről megjelentek Stürgkh gróf miniszterelnök, Heindl, Engel, Zenker és Schuster szakminiszterek, a magyar kormány részéről Tisza István gróf miniszterelnök, Sándor János, Teleszky János, Harkányi és Ghillány miniszterek, továbbá Krobotin közös hadügyminiszter. Az értekezleten megtárgyalták a hadsereg és polgári lakosság élelmezésének kérdését és konstatálták,

hogy amennyiben váratlan elemi csapások nem jönnek közbe, a katonaság és polgárság teljes szükséglete az aratás eredményéből fedezhető lesz. Az osztrák miniszterek részben az éjjeli személyvonattal elutaztak, részben reggel utaznak el,

VÁROS ÉS MEGYE

Kik pályáznak városi számvevői állásra. Wieser Aladár halálával megüresedett városi számvevői állásra meghirdetett pályázat ma járt le. A következők pályáztak: Exterde Kálmán báró, Aradvármegye pénzügyi számvizsgálója; Pittner József aradvárosi számtiszt; Alt János városi pénztári ellenőr; Hank Albert dr. rendőrfogalmazó; Schweigert Péter aradi állami adóhivatali főtiszt; Bokor Armin budapesti lakos; Gyömbér István budapesti Máv tisztviselő. A névsorból megállapítható, hogy a pályázók közül ketten: Alt János és Pittner József — hadiszolgálatot teljesítenek. A háborús helyzetre való tekintettel, véleményünk szerint, helyes volna, ha csak a hadiállapot befejezése után töltenék be ezt az állást és addig fentartanák a mostanig jól bevált helyettesítési rendszert.

Felolvasó szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

Idehaza és a harctéren,
civil emberek
és katonák
előszeretettel olvassák
az Aradi Közlöny-t.

Az Aradi Közlöny

a világháború eseményeiről mindenkor a legálaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén is legolcsozottabb napilap.

Az Aradi Közlöny

mindenhová követi hű olvasóját.

A kiadóhivatal nyaraló és bevonult előfizetőinek, előbbieknek a nyári tartózkodási helyre, utóbbiaknak a tábori postán pontosan utána küldi

az Aradi Közlöny-t.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:	Vidéken:
Egy óra 2 K — f.	Egy óra 2 K 40 f.
1/4 évre 6 K — f.	1/4 évre 7 K — f.

Világosi Cognacgyár Részvénytársaság, Világos.

Meghívó

a Világosi Cognacgyár Részvénytársaság

1915. évi június hó 19-én, délután 5 órakor Budapesten, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank (V., Dorottya-u. 6.) üléstermében tartandó

XXI. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az 1914. üzletévre vonatkozó zárszámadások előterjesztése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1914. üzletév és zárszámadások tárgyában.
3. Határozathozatal az 1914. üzletévre vonatkozó zárszámadások és az igazgatóság és a felügyelő-bizottság ezek iránt előterjesztett javaslata tárgyában.
4. Határozathozatal az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény tárgyában.
5. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkértenek, miszerint alapszabályaink értelmében részvényeiket a társaság pénztáránál Világoson, vagy a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank pénztáránál Budapesten letétbe helyezni sziveskedjenek. Az 1914. üzletévre vonatkozó zárszámadások a társaság üzleti helyiségeiben Világoson, a társaság részvényesei által bármikor megtekinthetők. Világos, 1915. június hó 9-én.

2108

Az igazgatóság.

Magyar-Francia Cognacgyár, R. Marty és Társai r.t., Világos.

Meghívó

a Magyar-Francia Cognacgyár,
R. Marty és Társai Részvénytársaság

1915. évi június hó 19-én, délután 4 órakor Budapesten, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank (V., Dorottya-u. 6.) üléstermében tartandó

X. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az 1914. üzletévre vonatkozó zárszámadás előterjesztése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1914. üzletév és zárszámadások tárgyában.
3. Határozathozatal az 1914. üzletévre vonatkozó zárszámadások és az igazgatóság és a felügyelő-bizottság ezek iránt előterjesztett javaslata tárgyában.
4. Határozathozatal az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény tárgyában.
5. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkértenek, miszerint alapszabályaink értelmében részvényeiket a társaság pénztáránál Világoson, vagy a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál Budapesten, letétbe helyezni sziveskedjenek. Az 1914. üzletévre vonatkozó zárszámadások a társaság üzleti helyiségeiben Világoson a társaság részvényesei által bármikor megtekinthetők. Világoson, 1915. június hó 9-én.

2107

Az igazgatóság.

Permetező javítások elfogadtatnak. PATENT.

Egészségi kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kut-aknában képződő mérges gázokat és egészségtelen levegőt elvezetik, a fagy-csapon alkalmazott zuhany mindig friss, hide levegővel hozza a vizet érintkezésbe, míátal a víz is mindig friss üdítő és egészséges marad. Mivel pedig az akna fedett, a levegőben uszkáló baktériumok az aknától elszáratnak és így fertőzés alig történhet. — Az egészségi szivattyuk télen nem fagnak be, nyáron pedig állott víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa alkatrész mellőztetik, mert ezeknek vínyáika képződik ami a kolera, tifusz és más egyéb betegségek bacillusainak valóságos tenyésztelepeivé változhat. 1121

Régi rendszerű kutszivattyuk átalakítását elvállalok.

Patent tűzfecskendők.
Patent borszivattyuk.
Patent kályhacsövek.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyu készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

481

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

„JESSY“

a legtökéletesebb tisztító-szer. Fehér vászon cipőkhöz kis üveg 70 fillér, nagy üveg 1 korona.

Női és férfi fehér- és szürke tennis-cipők óriási választékban.

Cipő Tőzsde
ARAD.

Apollo mozi mellett.

Tekintettel arra, hogy a lépfene az emberekre is nagy mértékben veszedeelmes s hogy az ojtóanyag fertőzőképes élőcsirákat tartalmaz, szükséges, hogy az ojtást végző egyén az ojtás foganatosításánál az ojtóanyaghoz mellékelt használati utasításhoz a legrigoribban alkalmaskodva, a legnagyobb gonddal és a tisztaság szem előtt tartásával járjon el.

Az ojtóanyag körül foglalkozók kezüket előzetesen alaposan tisztítsák meg és különös gondal ügyeljenek arra, hogy az ojtóanyagot el ne csepegtessék, továbbá, hogy az az emberek és állatok szemébe vagy a bőrükön levő esetleges sérülésébe bele ne kerülhessen. Az esetleges befertőzés veszélyének elkerülése végett ajánlatos, ha azok, akiknek kezén vagy egyéb fedetlen testrészein sérüléseik vannak, az ojtástól egyáltalán tartózkodjanak.

Arad, 1915. június 5.

Green, főkapitány.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Bérfizetés nélküli vendéglőst keresek

Algyógy-gyógyfürdő vendéglő és kávéházába — Berendezés biztosítására 500 korona kautiot kérek. Ugyanoda szobaasszonyt és Lohndinert is keresek.

Fried Eskeles, Algyógy-fürdő (Hunyadmegye.)

2087

11927—1915.

Hirdeménny.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a lépfene elleni védekezésre vonatkozó 32812—915. III. A. 3. számú körrendeletét a következőkben teszem közhirrre:

A rendelkezésemre álló adatok szerint a polgári állatorvosoknak mintegy a fele teljesít már katonai szolgálatot, minek következtében az ország egyes részein oly nagy foku állatorvos hiány van, hogy az állatok életét különösen a legfertőzött időszakban nagymértékben veszélyeztető lépfene ellen védelmet nyújtó oltások foganatosításához sokszor nagy távolságról és nagy költséggel kell állatorvost hivatni.

Az állati betegségek elleni serumok (vérsavok) alkalmazása és kiszolgáltatása tárgyában 56082—913. sz. itteni rendelettel a gazdák részére már biztosított kedvezményen kívül tehát lehetővé akarom tenni a lépfene elleni védőoltó anyagok akadálytalan felhasználását is. Ez okból kivételesen és kizárólag a most folyó háboru tartamára megengedem, hogy okleveles gazdatisztek (1901: XXVII. tc. 24. §) olyan járásokban (városokban) melyek területén gyakorlatot folytató állatorvos egyáltalán nincsen (hádbavonult, vagy a gyakorlat folytatásában tartós betegség vagy hosszabb távollét miatt akadályozva van) és melyeknek szomszédos járásában (városában) működő és az oltásra igénybe vehető állatorvosok lakóhelye a foganatosítandó oltás helyétől 15 km-nél távolabb fekszik, az élőcsirákattartalmú lépfene ellenes védő ojtóanyaggal a saját tulajdonukban lévő, illetőleg a szolgálatuknál fogva állandó felügyeletükre bízott állatokon, sőt a tulajdonos beleegyezésével mások állatain is díjtalanul ojtást végezzenek. Az ojtóanyag költségei természetesen a tulajdonost terhelik.

Hogy pedig a lépfene ellenes ojtóanyagot az okleveles gazdák és gazdatisztek közvetlenül beszerezhesék, az ilyen ojtóanyag termelésére és forgalomba hozatalára engedélyt nyert összes hazai intézeteket a kiszolgáltatás tekintetében egyidejűleg megismertető utasítottam.

Önként érthető, hogy az ojtás kizárólag a jelen rendeletem alapján, ojtó vagy ojtató állatbirtokos veszélyére történhetik s hogy az ojtóanyagot termelő intézet az ojtóanyag helytelen alkalmazása folytán bekövetkező károkért felelősséggel nem tartozik. Az ojtást végző egyén azonban a szer tartása és alkalmazása körül elkövetett és akár az emberek, akár az állatok egészségében szándékosan vagy vétkes gondatlanságból okozott károkért felelős.

A jelen engedély alapján végzett ojtásokat úgy az állatbirtokos, valamint az ojtást végző egyén is köteles az ojtás napjának, a beoltott állatok darabszámának és tartózkodási helyének jelzése mellett, a 41000—1914. sz. F. M. rend. 24. §-ának harmadik bekezdése értelmében a községi előjárásnak azonnal bejelenteni. A beoltott állatokkal a hivatkozott rend. szakasz ötödik és hatodik bekezdése értelmében kell eljárni.

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcbőrt

óhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré“ krém.

Ara egy tégelynek 1 korona.

Ibolya Doré szappan 70 fill. Ibolya Doré puder 1 K 20 fill.

Vigyázat a „Doré“ szóra.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni, a „Melogen“. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-depíllor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában **ARAD, Andrassy-tér 22. sz.**

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.

2. Jellege alatt.

3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet meg tudni.

A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.

A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ALKALMAZÁST NYER.

5 és 6 éves

gyermek mellé egy német bonét keresek. Fridman Juliska Forray-utca. 2105

Fiatal

rendes cselédleány azonnal felvételt (gyermek nincs.) Rákóczi-utca 11., átló 5.

Arva urleányt,

16 éven felül, magához venne uri család. Cím a kiadóhivatalban. 2102

Varrónők,

kiknek saját varrógépek vannak, fehérnemű varrásra felvételnek a Hungária Textilgyárban. 2108

Tisztességes házmester

nagy modern hában azonnaira felvételnek. Cím a kiadóhivatalban. 1758

Pincér tanulókat,

fűkát és nőket is felvevő az Aradi Vendéglősök elhelyező irodája, Szabadság-tér 21. 2047

Fiatal kereskedő segéd

a fűszer vagy hason szakmából, alkalmazást nyerhet. Cím a kiadóhivatalban. 2101

Deutsches Fräulein

wird aufgenommen. Adresse in der Administration. 2101

ÜZLETEK

Andrássy-tér 8.

számos hában egy kisebb üzlethelyiség — különösen dohánytősdének alkalmas — azonnaira kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

KIADÓ LAKÁS.

Nádor-utca 14.

2 esetleg 4 szobás lakás kiadó. 1868

2 szobás

nyári lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnaira kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Márványlapok

nagyobb méretűek, megvételre keresztetnek. Cím a kiadóhivatalban. 2108

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth József, Eötvös-utca 8. Telefon 68. 1706

Háztartási cikkek

és butorok elköltözés miatt, jutányosan eladók. Weitzer János-utca 3. II. 1812

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Használt

ó l o m

megvételre keresztetik

13070—1915. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. Honvédelmi miniszterium 6410—1915—20—b. sz. rendelete folytán közhírre teszem a következőket:

A fekete tuskésdrótból és cinkezett tuskésdrótból a jelen rendelet életbeléptetésének napján a kereskedőknél és ipari vállalatoknál eladásra, vagy további feldolgozásra szánt akár már el is adott minden meglévő készlet hadicélokra igénybevettnék jelentetik ki. Ezen készleteket birtokosaik kötelesek 1915. év június hó 15. napjáig „Tábori szállításvezetőség Miskolc” címre vasuton, gyorsárúként feladni.

A szállítási költségeket a katonai igazgatás a feladónak megtéríti.

A feladott anyagokért a következő térítések fognak fizettetni:

a) cinkezett tuskésdróttól 100 gk-onként 44 kor.

b) a fekete tuskésdróttól 100 kg-onként 89 kor. a drót vastagságára való tekintet nélkül.

A készlet birtokosa köteles a feladással egyidejűleg az elszállításra kerülő készletekről egy hivatalos fuvarlevél másolatát és egy jegyzéket postán, ugyancsak a „Tábori szállításvezetőség Miskolc” címre elküldeni. — A jegyzékben fel kell tüntetni a készlet birtokosát, az anyag nemét, a küldeményen a felismerhetőség céljából alkalmazott jeleket, a küldeményeknek a felvevő vasuti hivatal által megállapított számát és súlyát. A jegyzéket a feladónak alá kell írnia.

A fuvarlevél másolatát és jegyzéket alapján a címzett a térítés kintlévélét iránt intézkedni fog.

A jegyzék második példányát a „Központi fémrequisziós bizottság Budapest Kereskedelmiügyi miniszterium” címre kell közvetlenül megküldeni.

Aki a készleteket a megszállott határidőig be nem szolgáltatja az 1914. L. t.-c. 17. § a értelmében két hónapig terjedhető elárassal és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog sújtani.

Esetleges felvilágosítások hivatalom iparügyi osztályánál megkaphatók.

Arad, 1915. június 9.

Greén

főkapitány.

Legfinomabb

Petroleum

Str. 56 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárában

Arad, Boros Beni-tér 7.

11990—1915.

A szabad Maros folyóban és az élőviz esatornában való fürdés eltöltése.

Hirdetmény.

Mind gyakrabban megismertető szerencsétlenségek igazolják, hogy a szabad Marosban és az élőviz esatornában való fürdés életveszéllyel jár. A Maros medre és az élőviz esatornájának annak takarítása folytán fenéktalaja, helyenkénti mélysége folyton változik és ujjonnan keletkező örvényei áramsebessége nemcsak az uszni nem tudók, de a gyengébb uszók életére is a legnagyobb veszélyt képviseli.

Mint hogy a Maros folyón létesített ingyenes fürdők mindenkinek rendelkezésére állanak és teljesen feleslegessé teszik az életveszéllyel járó szabadban való fürdést, a közönség életbiztonságának megóvása érdekében az 1886. évi XXIII. tc. 25. §-a alapján Arad m. kir. város rendőrhatalmának egész területén beíltom és figyelmeztetem a lakosságot, hogy mindazok, akik ezen tilalom ellen vétének, a hivatkozott törvény 185. §-a szerint fognak büntetve. Egyidejűleg felkérem a szülöket, gyámokat, gondnokokat, a tanoncokat tartó iparosokat, kereskedőket, az elemi és középiskola igazgatóit, hogy a felügyeletük alatt álló gyermekeket, tanulókat, a rendeletben foglalt tilalomról tántítsák ki és figyeljenek, hogy az szigorosan betartsassék.

Arad, 1915. május hó 26.

Greén, főkapitány.

Nagyszerűen bevált a harcokra küzdőknél és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalmentsillapító badörzsölés

meghűlés, rheuma, közsvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetekben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capitel compon.

Horgony-Pain-Expeller pótlóka.

Üvege K -60, 1-40, 2-.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I, Elisabethstr. 6.

Napenkénti szétkötés.

8761

Étburgonya

waggontételenként és métermázsánként kapható

Kalmár Endre

Arad,

Asztalos Sándor- és Chorin

Aron-utca sarok. 2109

Telefon sz. 670.

Andrássy-tér 8. számú

hában egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytősdének alkalmas — azonnaira

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában József főherceg-ut 22.

A gondos, jó munkájáról elismert

harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. szám

(Fischer Eliz-palotában)

1907

ajánlja magát a helybeli, mint vidéki b. közönség figyelmébe.